

Lamed

List za radoznale
Izabrao i priredio Ivan L Ninić

Godina 17

Broj 8

Avugust 2024.

Ela Ninić-Krstić

Mama

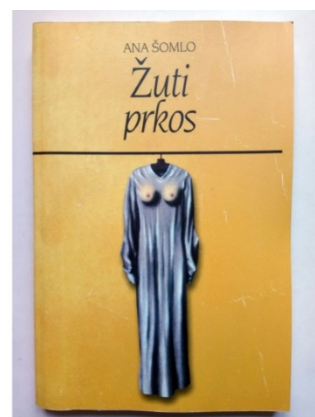
Postoji momenat u životu kad za trenutak stane sve. Mama je svoj poslednji izdisaj, koji je bio dubok i snažan, pustila kad sam je držala za ruku i rekla da svakog trenutka dolaze svi koji je vole i za koje je ona živela - tata, deca, unuci i praunuke. Poslednje ime koje sam izgovorila bilo je Đuđule, ljubav njenog života, tatin nadimak iz srednjoškolskih dana. Tata je moj, ali samo njen je Đuđule. Držala sam je za ruku i ljubila i ponavljala kako nam je u životu dala sve, i ljubav i razumevanje, osmehe, pridike, zagrljaje, sve što najbolja mama na svetu može da da svojoj deci. Poslednjih meseci nije mnogo govorila, ali je umela da se igra i čuteći. Imanuel je šminkala, mazala nokte i stavljala puder na lice. Uvek bi ručale sedeći jedna pored druge, Manu bi donela portiklicu i sebi i mami. Puštale bi zajedno krike svih životinja koje imamo u kući. Vozila bih ih zajedno u park, Manu bi sedela njoj u krilo i tako bi se zajedno vozile. Izvukla je iz svog života maksimum, dala nam je ljubav do poslednjeg trenutka i kad nije govorila, pogledom i njenim prelepim očima.

Poruke koje dobijam od prijatelja me podsećaju i na mamu u njenim najboljim godina. Bila je tiha ali u isto vreme glasna i jasna, bez da podigne ton. Razumevanje ne samo za mene, Dana i tatu, nego

i za sve naše prijatelje. U mnogim piše - znala je da me uteši u najtežim trenucima, uvek je imala vremena, ali umela je mirnoćom i lepim rečima da ti i opali šamar. Bila je direktna, iskrena, hrabra, duhovita i svoja.

Kada je pre skoro tri decenije dobila rak i trebalo da ide na operaciju, rešila je da pobedi bolest i ostane sa nama, jer ima puno obaveza i nije vreme za rastajanje. Veče pre operacije je poslala mejl najdražim prijateljima i u njemu napisala da je spremna do još par puta umire, kako bi dobila toliko divnih poruka od prijatelja. Ipak, se izvinila i dodala, da još nije trenutak, treba da čuva unuke i završi knjigu koju je pisala. Izvinila se što su unapred potrošili brigu i suze i da će se svima javiti čim izađe sa operacije. Moja tetka se nervirala i zamolila je da bar jednom u životu bude ozbiljna i ne šali se kad je situacija kritična, a život joj je u opasnosti. Mama je odmahнула rukom i promrmljala - Bebo, bar me ti poznaješ[, nemoj opet da cmizdriš bez razloga.

Ne želim da pišem o njenim romanima i svemu što je u životu uspela da ostavi iza sebe. Za mene je ona bila mama, imala je neki posao i karijeru, ali to je Ana za javnost, a u kući je samo naša. Moja baba Maja, mamina mama, živi i danas kroz naše priče. Nema većeg znaka ljubavi za sve što je bila od toga da moja deca znaju toliko o njoj. Sigurna sam da će i mama ići tim putem i da će kroz sve nas živeti još bezbroj godina.

Marjan Hajnal

Ana Šomlo-Ninić 1935-2024

Sinoć smo se oprostili od Ane Šomlo-Ninić (*Negotin, 1935-Natanija 2024*). Još za života legenda, ostavila je iza sebe bogato profesionalno iskustvo i neizbrisiv trag humanosti. Komunikativna, šarmantna, predusretljiva, solidarna, inventivna, svojim fleksibilnim razumijevanjem realnosti bila je svima u svojoj okolini korektiv i meridijan uravnoteženosti. Moje druženje sa njom počelo je posredno, putem njene dvije njene knjige. Jednu sam donio u Izrael, "Milenina pisma Kafki", a druga je bila mali, ali dragocjeni "Rječnik hebrejskog jezika". Prvom knjigom sam bio oduševljen, a iz druge sticao početno upoznavanje sa do tada nepoznatim mi jezikom. Ana je uređivala časopis "Bilten" namijenjen useljenicima iz bivše Jugoslavije iz kog sam saznao da će se tog oktobra 1993. u Ben Semenu, u dijelu šume koju su sadili Jugoslaveni, održati druženje povodom tradicionalne proslave praznika Sukot. Tada sam upoznao gospođu Anu, njenog supruga Ivana i ostale useljenike, vaticim i nove.

U svim elementima Ana je plijenila svojim držanjem istinske dame i svojim zračenjem dobrotomjernosti i ljudske topline. Nije slučajno ponijela titulu "Kraljice svjetlosti", izraelske nagrade dodijeljene joj za književno djelo i ukupan rad na omasovljenju kulture i gradnje mosta useljenika sa građanima Izraela, dijasporom i maticom.

Vjerovatno je bila simpatična njoj i njenom suprugu Ivanu moja zaljubljenost u Kafkinu Milenu, koju nam je otkrila Ana, transponujući se u taj izvanredni tragičko-herojski lik žene koja je zauzela tako bitno mjesto u Kafkinom životu.

Ana je istinki spisateljski majstor tih transponovanja. Pričala mi je anegdotu iz komunikacije sa jednom čitateljkom koja se ljutila na Anu kad je shvatila, nakon pročitane jedne Anine priče, da je riječ samo o imaginarnom liku glavne junakinje: – A ja se toliko isplakala! – vajkala se vremešna čitateljica.

Ana je okom iskusnog organizatora zapazila iz pisama koja smo razmjenjivali moju nadarenost za književni rad te je izvršila na mene presudan uticaj, uz pomalo imperativan zahtjev: „Mario, Vi morate objaviti svoje radove!“ Kasnije smo se prijatelji na porodičnom nivou, moja supruga i ja uvijek smo srdačno dočekivani u toploj atmosferi doma Šomlo-Ninić.

Ana Šomlo bila je novinar, pisac, prevodilac. Diplomirala orijentalnu filologiju i književnost na Beogradskom univerzitetu. Boravila dvije godine (1957-1959) na studijima u Jerusalimu radi

usavršavanja arapskog i hebrejskog jezika. Od 1992. godine živjela sa porodicom u Izraelu, u gradu Natanija. Od 1960. godine radila na Televiziji Beograd, prvo u Kulturnoj redakciji, zatim u "TV-Reviji", a dvadeset godina je uređivala časopis "RTV-Teorija i Praksa". Napisala je romane "Lea Štraser" (1980), "Kao..." (1983, 1990), "Glasovi dijaspore" (1985), "Milenina pisma Kafki" (1988), "Hazari ili obnova vizantijskog romana", razgovori sa Miloradom Pavićem (1990), "Ponovo u Jerusalimu", priče (1997 i 2004) – za ovu zbirku dobila je nagradu izraelskog Ministarstva za useljenje 1996, "Iduće godine u Jerusalimu", priče (2000), "Biti i opstati na TV", intervju (2004).

Prevela je sa hebrejskog jezika romane Aharona Apelfelda "Badenhajm 1939" (1989), Šulamit Lapid "Nakit" (2004). Priredila i prevela sa hebrejskog "Antologiju kratkih priča Izraela" (1995), "Antologiju izraelske poezije i proze" (1995), eseje Šimona Peresa "Novo Postanje" (1999), doktorsku disertaciju Lily Halpert Zamir "Danilo Kiš: jedna mračna odiseja" (2000). Prevod na hebrejski zbirke priča „Ponovo u Jerusalimu“ (ili u hebrejskom izdanju „Baš iznenada“) PYUTIT, 2013). "Moć govora i druge izraelske priče", izbor i prevod Ane Šomlo, "Kuća poezije", Banja Luka 2014. "Antologija savremene izraelske poezije" priredila i prevela Ane Šomlo, "Kuća poezije", Banja Luka 2015. „Posle mnogo godina“ Kuća poezije Banja Luka/Jevrejski kulturni centar „Arie Livne“, 2019). Prevela knjigu Jisraela Gutmana, Haima Šackera (sa Elom Ninić-Krstić) „Holokaust i njegovo značenje“, (Zavod za udžbenike, Beograd, 2010).

Sastavila "Hebrejsko-srpskohrvatski i srpskohrvatsko-hebrejski rečnik" (1993). Napisala udžbenik "Učite sami hebrejski" (1996). Saradnik je nekoliko enciklopedija: u Prosvetinoj "Enciklopediji" (1969) je pisala odrednice o izraelskoj književnosti. U "Encyclopaedia Judaica" (1974) obradila je odrednice o piscima jevrejskog porekla sa južnoslovenskog područja. U "Hrvatskom Općem leksikonu" (1996) piše odrednice o savremenim izraelskim piscima. "Antologija izraelske poezije 20. veka", izbor i prevod sa hebrejskog (Pismo br. 70, 2002), "Četiri kamile iz pustinje", zbirka šest priča Gideona Telpaza, prevod sa hebrejskog (Pismo br. 71, 2003). U izraelskim književnim časopisima "Moznaim", "Iton 77" i "Jerušalajim" objavljivala je svoje priče na hebrejskom jeziku. Inicirala je izradu dvojezične antologije "U voljenoj zemlji", (2005).

Bila je predsjednik Udruženja useljenika ex-Jugoslavija (Hitahdut Olei Jugoslavija) i glavni urednik biltena HOJ-a "Most".

10.7.2024.

Zbog čega Palestinske vlasti ne treba da se vrate u Gazu

Izveštaji govore da je izraelska vlada pod pritiskom Bajdenove administracije, koja traži da se šalje novac Palestinskim vlastima (Palestinian Authority – PA). Taj čudan i opasan zahtev jednak je zahtevu da Jevreji podrže isti narod koji ih ubija. Bajdenova administracija je takođe lansirala pravnu i diplomatsku ofanzivu sa ciljem diskreditacije, izolacije i kažnjavanja Izraela, zato što pokušava da se odbrani od terorističkih napada.

Oni koji veruju da Palestinske vlasti (Palestinian Authority – PA) treba da u Pojasu Gaze zamene terorističku grupu Hamas koju podupire Iran su ili naivni ili loše obavješteni ili žive u iluzijama. PA bi možda mogle da se bave civilnim pitanjima i da isplaćuju plate civilima, ali ne mogu da se – i nikad neće moći – direktno odupru Hamasu.

Rat između Izraela i Hamasa je počeo pre više od sedam meseci i čini se da vojne mogućnosti te terorističke organizacije još uvek nisu u potpunosti neutralizovane. Realno je da će trebati još meseci, ako ne i godina, da bi se uništila vojna infrastruktura koju su Katar, Iran, Hamas i razne druge terorističke organizacije decenijama gradile u Pojasu Gaze.

Slanje bezbednosnog personala PA u Pojas Gaze, dok su Hamasovi teroristi još uvek na ulicama, jednako je samoubistvu PA. Zločini koje je Hamas izveo protiv pristalica predsednika PA Mahmuda Abasa u Pojasu Gaze prilikom puča 2007. godine još uvek su sveži u pamćenju. Te su godine Hamasovi teroristi ubili veliki broj bezbednosnog osoblja vladajuće Fatah frakcije, bacajući, na primer, ljude sa krovova visokih zgrada. Hamas je već izdao saopštenje da ni pod kakvim okolnostima neće dozvoliti ponovni ulazak bezbednosnih snaga PA u Pojas Gaze.

Hamas je početkom aprila objavio da su njegovi ljudi osujetili pokušaj obavještajaca PA da uđu u Pojas Gaze, skrivenih kao humanitarci. Hamas je nagovestio da je šef Glavne obavještajne službe PA (PA Genral Intelligence Service – GIS), general-major Madžed Faradž navodno lično nadgledao tu misiju. Hamasovi teroristi su (navodno) pohapsili deset funkcionera GIS-a, dok su neki uspeli da pobegnu.

Objava Hamasa je glasila: „Obavještajci su se infiltrirali u Pojas Gaze da bi stvorili konfuziju i

haos na unutrašnjem frontu. Hamasovi bezbednjaci su se obračunali sa tim elementima, pa su deseterica uhapšeni. Svako ko pokuša da služi (izraelskoj) okupaciji biće smožden gvozdеноm pesnicom.“ Hamas se i dalje protivi pokušajima PA da se vrati u Pojas Gaze.

Od svog uspostavljanja pre dva meseca, nova PA vlada, predvođena Mohamedom Mustafom, dugogodišnjim Abasovim savetnikom, zakratko je mogla da funkcioniše u Pojasu Gaze. Mustafina vlada je uspostavljena kao deo plana Bajdenove administracije da se PA „revitalizuje“, kako bi mogla da preuzme vlast u Pojasu Gaze kada se rat jednom bude završio. Hamas je odbacio vladu PA, pošto „nije bio konsultovan pre nego što je Mustafa postavljen za premijera.“ Hamas je već upozorio da bi uspostavljanje nove vlade „produbilo podele“ među Palestincima, kao i da „donošenju unilaterálnih odluka nedostaje suština i da u njima nema opšteg konsenzusa“.

Hamas i druge terorističke organizacije se protive slanju međunarodnih arapskih snaga u Pojas Gaze. „Priča o formiranju međunarodnih ili arapskih snaga u Pojasu Gaze je iluzija i fatamorgana,“ nedavno su objavili Hamas i druge terorističke grupe. „Svaki pokušaj ulaska bilo kakvih sila naići će na otpor kao da se radi o okupacionim snagama.“ Abas je potpuno svestan opasnosti koju Hamas i druge terorističke organizacije predstavljaju. To je verovatno razlog zbog koga ne šalje svoje lojaliste u Pojas Gaze.

Prema 'Sky News' na arapskom, Izrael trpi pritisak SAD da se ponovo otvori prelaz Rafa i da bude predat na upravljanje Palestinskim vlastima. Početkom ovog meseca izraelske snage su preuzele kontrolu nad ovim prelazom. Hamas je tu držao kontrolu od 2017. godine, kada je razvlastio PA i preuzeo kontrolu nad celim Pojasom. Sada su i Hamas i Egipat protiv otvaranja tog graničnog prelaza, jer se protive izraelskom prisustvu na palestinskoj strani.

SAD i Izrael su ponudili Palestinskim vlastima upravljanje na graničnom prelazu Rafa između Egipta i Pojasa Gaze. Međutim, PA su izjavile da prihvataju tu ponudu samo ako se Izrael saglasi sa planom koji će kao posledicu imati stvaranje nezavisne palestinske države.

PA su takođe zahtevale da izraelska vlada oslobodi palestinske prihode od poreza, a koji su zadržavani jer se od PA zahteva da prestane da plaća plate onima koji su ubijali za novac, 'Dobićete platu ako ubiješ', teroristima koji su ubijali Jevreje, i porodicama ubijenih terorista-ubica. Abas je više puta naglasio da nikada neće prestati sa tim isplatama teroristima i njihovim porodicama. Rekao je: „Čak i ako budem morao da napustim svoj položaj, nema kompromisa u vezi plata (*ravatib*) Mučenicima (*šahid*) i zatvorenicima... Nećemo smanjivati ili ukidati plaćanja zatvorenicima i mučenicima, kao što to neki poku-

šavaju...“ rekao je ranije. „Ako nam ostane i jedan peni, potrošićemo ga na mučenike i zatvorenike.“

Još jedan razlog zbog koga Izrael zadržava ta sredstva je što PA neprestano zahteva od Međunarodnog kriminalnog suda (ICC) da izda poternice za višim izraelskim zvaničnicima zbog navodnih „ratnih zločina“. Izveštaji govore da Bajdenova administracija pritiska Izrael da pusti novac prema PA. Od Jevreja se očekuje da podrže one koji ih ubijaju. Bajdenova administracija je takođe pokrenula pravnu i diplomatsku ofanzivu za izolaciju i kažnjavanje Izraela jer se brani od terorističkih napada.

Umesto da prizna da je prestravljena od mogućnosti da se vrati u Pojas Gaze kojom vlada Hamas, PA pokušava da pritiskom natera Izrael da prihvati stvaranje palestinske države i da pusti finansijska sredstva koja potiču od poreza. Neverovatno je da PA, zajedno sa Bajdenovom administracijom, očigledno očekuje od Izraela da dozvoli stvaranje palestinske države kojom će upravljati iste one ubice, silovatelji i kidnaperi koji su upali na teritoriju Izraela 7. oktobra 2023.

Masakr koji se tada dogodio predstavlja upozorenje: mnogi Palestinci nisu odustali od svog sna o eliminaciji Izraela. Pošto je i poslednji Jevrejin napustio Pojas Gaze 2005. godine, ceo taj prostor je postao polu-nezavisna država kojom su vladali isključivo Palestinci. Palestincima je Pojas Gaze prepuštena bez ikakvih uslova, sa nadom da će od nje stvoriti „Singapur na Mediteranu“. Umesto toga, Gaza je iskorišćena kao odskočna daska za višegodišnji i neprekidni terorizam, da bi islamistički teoristi na kraju izveli i invaziju i pokolj 7. oktobra.

Možda će se Abas jednog dana vratiti u Gazu – ali tek onda kada se bude uverio da je Hamas izgubio svoju vojnu moć i da više nije u poziciji kontrole. U međuvremenu, on se dobro i bezbedno oseća na Zapadnoj obali, gde je Izrael zadužen za bezbednost i bori se protiv Hamasa i drugih iranskih terorističkih posrednika. On je svestan da bi ga, bez izraelskog bezbednosnog prisustva na Zapadnoj obali, Hamas odavno likvidirao i ukinuo Palestinske vlasti.

Oni koji pritiskaju Izrael da zaustavi rat zapravo zahtevaju da se Hamasu dozvoli da nastavi vladavinu u Pojasu Gaze, da se ponovo naoruža, pregrupiše i da stalno iznova ponavlja napad od 7. oktobra, sve dok Izrael ne bude uništen – a to je Hamasov zvaničnik Gazi Hamad i rekao i dodao: „Sve što mi radimo je opravdano.“

Dopuštenje Hamasu da dobije ovaj rat protiv Izraela oduševio bi dve države, duboko odane podršci terorizma. Prva je Katar, naftno polje koje štiti američka vazдушna baza, sa kojom, prema jednom svedočenju u sudu, brat predsednika Bajdena, Džejms, navodno ima poslovne veze. Čini se da Katar pomaže sve islamističke terorističke grupe sa kojima ima kontakte, a takođe je

finansirao indoktrinaciju na svim većim univerzitetima u SAD. Iz izveštaja MEMRI (The Middle East Media Research Institute, P.O. Box 27837 Washington, DC):

„Među terorističke organizacije koje Katar podržava spadaju Hamas, Talibani, ISIS, A-Kaida, Hajat Tahrir Al-Sam, Al-Nusra Front, Hizbalah, pa čak i Huti, sa kojima se SAD trenutno nalazi u sukobu u Crvenom moru.“

Katar takođe drži Al Džaziru, televiziju koju često nazivaju „terorističkim kanalom“ ili „leglom homofobije“, ili „vukom u jagnjećoj koži, potpuno besplatnim“. Ta je televizija u osnovi glasnogovornik džihada 'Muslimanskog bratstva', čiji moto glasi: „Naša svrha je Alah; Prorok je naš vođa; Kuran je naš zakon; Džihad je naš način; umreti na Alahovom putu je naša najveća nada.“

MEMRI:

„TV mreža Al-Džazira je produžena ruka režima u Kataru. Vlasnik je vlada te zemlje, ona sprovodi spoljnu politiku putem indoktrinacije masa koje govore arapski u celom svetu. O njoj, dakle, ne može da se razgovara kao o sredstvu telekomunikacije, već kao o stalnoj i nasilnoj političkoj alatki spoljnje politike Katara, pod maskom medijske mreže.“

Druga država koja je temeljno posvećena podršci terorizma je Iran, koju redovno nazivaju „vodećom među državama koje sponzoriju terorizam“ i koja je trenutno u trci za posjedovanjem nuklearnog oružja. Iranski režim, koji trenutno kontroliše četiri prestonice na Srednjem istoku – Sanu, Damask, Bagdad i Bejrut – ima želju da preuzme ceo Srednji istok, kao i Sudan koji je bogat naftom i mineralima. Nema sumnje da će vladari Irana podržati nove napade u stilu 7. oktobra 2023. protiv Izraela, ali i protiv svojih suseda – Saudijske Arabije, Ujedinjenih arapskih emirata, Jordana, Egipta i Bahreina – naročito ako budu posedovali nuklearno oružje.

Ko kaže da će Abas, ako se bude vratio u Pojas Gaze, narediti svojim snagama da se bore protiv terorizma i da sprečavaju napade na Izrael? On jeste vladao u Pojasu Gaze između 2005. i 2007. godine, ali nije ništa preduzeo da bi zaustavio terorističke grupe koje su ispaljivale rakete na Izrael. Takođe, ništa nije preduzeo da bi sprečio terorističke grupe da gomilaju veliki arsenal oružja u Pojasu Gaze. Mada ima na hiljade ljudi u svojim snagama bezbednosti na Zapadnoj obali, Abas je učinio uglavnom *ništa* da bi sprečio formiranje naoružanih grupa u nekoliko gradova i sela koji spadaju pod njegovu jurisdikciju. Na hiljade ratnika je organizovano u terorističke grupe tokom poslednjih godina, naročito na severu Zapadne obale. Te su grupe odgovorne za brojne napade na Izraelce. U strahu da ne bude proglašen za izdajnika, Abas okleva da preduzme bilo kakvu akciju protiv terorista. Tako nešto bi moglo za njega da znači smrtnu presudu. Osim toga, on ne

juri teroriste, jer oni nisu pretnja ni njemu ni Palestinskim vlastima.

Ako palestinski vođa čak nema toliko hrabrosti da bar osudi nezamislive zločine koje je Hamas počinio 7. oktobra, kako se od njega može očekivati da se suprotstavi terorizmu koji potiče iz redova samih Palestinskih vlasti?

Pojasu Gaze su potrebni umereni i pragmatični lideri, koji bi pokrenuli proces deradikalizacije i re-educacije stanovnika Gaze s namerom da se počne sa mirnim, prosperitetnim i konstruktivnim životom, bez ropske potčinjenosti svojim vođama. Takvi bi ljudi konačno počeli da pripremaju svoj narod za mir u regionu.

Nažalost, u ovom trenutku među Palestincima nema takvih ljudi.

© 2024 Gatestone Institute. All rights reserved. The articles printed here do not necessarily reflect the views of the Editors or of Gatestone Institute. No part of the Gatestone website or any of its contents may be reproduced, copied or modified, without the prior written consent of Gatestone Institute.

Preveo Brane Popović 17. maja 2024.

Basam Tavil

Pogodite koja je „umerena“ palestinska teroristička grupa učestvovala u masakru 7. oktobra

Rat u Pojasu Gaze koji je izbio pošto je Hamas masakrirao 1200 Izraelaca 7. oktobra 2023. nije ograničen samo na Izrael i terorističku grupu Hamas koju podržava Iran. U borbe protiv izraelske vojske uključene su i druge terorističke grupe iz Gaze. Te su grupe takođe učestvovala u masakru 7. oktobra. To su Palestinski islamski džihad (PIJ) i Al-Aksa brigade mučenika, oružano krilo frakcije Fatah koju vodi niko drugi do predsednik Palestinskih vlasti Mahmud Abas.

Nije nikakvo iznenađenje da je u tom masakru učestvovao Palestinski islamski džihad, islamistička teroristička organizacija koju podržava Iran i kojoj je cilj uništenje Izraela, a koji je učestvovao i u ranijim bezbrojnim napadima na Izrael. Slično Hamasu, tokom prošlih decenija PIJ je sproveo na hiljade terorističkih napada na Izrael, među kojima i pucnjave, samoubilačke bombaške napade, slanje raketa prema Izraelu, napade noževima i naletanje kolima na pešake.

Međutim, možda ima onih koje je iznenadilo učešće u masakru terorista iz Abasove frakcije Fatah kao i u napadima na izraelske vojnike i civile. Mnogi na Zapadu smatraju Fatah, koji dominira Palestinskim vlastima, za „umerenu“ stranu koja želi da živi u miru i harmoniji sa Izraelom. Mnogo puta su palestinski zvaničnici ponavljali da je naoružano krilo Fataha, tj. Brigade mučenika Al-Aksa, raspušteno (bar na Zapadnoj obali).

Početak ovog meseca je Abu Mohamed, zvanični portparol Brigada mučenika Al-Aksa, otkrio da su borci iz ove grupe učestvovali u napadu Hamasa na izraelske zajednice u blizini Pojasa Gaze. Rekao je: „Sedmog oktobra su naši heroji iz hrabre jedinice učestvovali u invaziji na kolonije (kibuce, naselja i gradove) oko Gaze i na (izraelske vojne) baze poznate pod imenom Divizija Gaza, i zajedno sa našom braćom iz palestinskih borbenih organizacija zarobili mnoge cioniste, od kojih su neki prebačeni kod nas i nalaze se u našim rukama.“

Abu Mohamed je takođe otkrio da članovi Brigade mučenika Al-Aksa i dalje učestvuju u borbi protiv izraelske vojske u Pojasu Gaze i da su od 7. oktobra izveli više od 470 „vojnih misija“.

Novembra 2023. je Fatah objavio video u kome se vidi učešće terorista iz Brigade mučenika Al-Aksa, i kako se prave važni zbog svoje uloge u masakru Izraelaca 7. oktobra. Video snimak je objavljen na dan zločina, pri čemu su lica Fatahových terorista zamagljena a njihovi glasovi izobličeni kako ne bi bili prepoznati. Video počinje pucnjavom Fatahových terorista iz pušaka kalašnjikov na izraelski kibuc. U pozadini se čuju poklici „Alahu Akbar!“ („Alah je Najveći“).

Zatim jedan Fatahov terorista pokazuje otetu izraelsku vojnu opremu i kaže: „Opljačkali smo od njih... Danas smo upali u vojnu bazu Nahal Oz (napomena: radi se o civilnom kibucu), pogodili smo šta smo pogodili, kao plen smo uzeli šta smo uzeli, i pobili smo vojnike i gazili po njihovim glavama.“

Drugi Fatahov terorista nastavlja da se hvali učešćem svoje grupe u klanici: „Alahu Akbar i hvalite Alaha... U srcu ovih privremenih (izraelskih) naselja, po volji Alaha, imali smo istaknutu i jasnu ulogu.“

Na videu je logo Brigade mučenika Al-Aksa, koji se sastoji od dve puške i sledećeg citata iz Kurana: „Borite se protiv njih (nevernika) i Alah će ih kazniti putem vaših ruku, osramotiće ih, pomoći će vam da ih savladate, i utešiće srca vernika.“ (Kuran 9:14)

Tokom nekoliko poslednjih meseci Fatahova teroristička grupa je takođe postavljala video snimke svojih članova koji navodno napadaju izraelske vojnike na Zapadnoj obali i u Pojasu Gaze.

U drugom nedavnom video snimku Fatah je preuzeo odgovornost za „snajpersku operaciju“

protiv izraelskih vojnika u izbegličkom logoru u Džabaliji, bazi Hamasa i PIJ-a u Pojasu Gaze. Fatahovi teroristi kažu da su pri gađanju izraelskih vojnika koristili Al-Goul pušku Hamasove izrade. Video je jasan dokaz da su Abasovi Fatahovi lojalisti delovali u koordinaciji sa Hamasom.

U još jednom video snimku, datiranom 22. maja, na zvaničnom Fatahovom X-postu postoji tvit kojim se javlja da su njihova dva člana poginula dok su sa krova pucali na izraelske vojnike: „Scene iz žestokih okršaja koje su borci Brigade mučenika Al-Aksa, vojnog krila pokreta Fatah, vodili u logoru Džabalija protiv izraelske okupacione vojske. Do daljnjeg nećemo objavljivati imena stradalih mučenika.“

Pripadnici Brigade mučenika Al-Aksa na Zapadnoj obali takođe se hvale svojim učešćem u brojnim terorističkim napadima na Izraelce, naročito u poslednje vreme. Ta je grupa 26. maja postovala video na kome njihovi teroristi navodno pucaju na izraelsku blokadu na putu, blizu grada Tulkarem na Zapadnoj obali.

„Kao rezultat istaknutih i uspešnih napada Brigade mučenika Al-Aksa, i hrabrosti njenih operativaca, oni su postali željeni uzori mladih Palestinaca,“ zabeleženo je u izveštaju 'Meir Amit obavestajnog i informativnog centra o terorizmu' od 30. oktobra 2022. „Njihov je status od nedavno porastao u odnosu na Palestinski islamski džihad i Hamas.“

U izveštaju se ističe da su viši Fatahovi zvaničnici javno podržali tu terorističku grupu. Citira se jedan od njih, Džamal Havil, koji kaže: „Kada su sprovedene (terorističke) operacije, i kada je Brigada mučenika Al-Akse preuzimala odgovornost, članovi Fatahovog Centralnog komiteta (glavno telo koje donosi odluke) su hvalili mučenike i često odlazili da izjave saučešće. Uprkos svojoj ambivalenciji, šefovi Fataha i Palestinskih vlasti su često iskazivali poštovanje za *šahide* (mučenike) Brigade mučenika Al-Akse... Na primer, kada su 8. februara 2022, tri (Fatahova) operativca bila ubijena (od strane izraelskih snaga), visoki zvaničnici Fataha su ih proglasili herojima palestinskog naroda. Mahmud Abas se naročito istakao u telefonskom razgovoru sa ljudima koji su se okupili da izjave saučešće. Žalbeni šator su posetili i (raniji) premijer Palestinskih vlasti Mohamad Štajeh i druge visoke ličnosti iz Palestinskih vlasti, koji su došli da izjave saučešće (povodom smrti Fatahovitih terorista).“

Između 2021. i 2022. godine, teroristi Brigade mučenika Al-Akse su izveli nekoliko napada protiv Izraelaca na Zapadnoj obali i u Izraelu. Među njima:

- Jedan Palestinac, naoružan ofanzivnom puškom M-16, ušao je 29. marta 2022. godine u grad Bnei Brak u centralnom Izraelu, vozeći kola sa izraelskim registracionim tablicama. Parkirao je pred jednom stambenom kućom, ušao u nju, a zatim

izašao iz nje. Otišao je do susedne ulice i pucao po prozorima, zatim je ubio dvojicu muškaraca koji su stajali blizu jedne piljarnice. Zatim je otišao do kraja bloka, skrenuo za ugao, pucao u čoveka koji je gurao kolica sa bebom, i na kraju otrčao do sledeće ulice gde je naišao na dvojicu policajaca u vozilu koji su bili poslani da intervišu. U razmeni vatre koja je usledila ubijen je jedan policajac i dotični terorista. Ubijeno je pet Izraelaca, četiri civila i jedan policajac. Ime ubice je Dia Hamaršeh, rođen je 1995. u selu Ja'bad, južno od Dženina. Porodica mu je povezana sa Fatahom.

- Jedan Palestinac, naoružan pištoljem, ušao je 7. aprila 2022. u jedan pab u ulici Dizengof u Tel Avivu, i pucao na ljude koji su sedeli pred pabom. Ubio je dvoje ljudi i smrtno ranio još jednog, koji je umro u bolnici. Ranjeno je još šest osoba. Ime teroriste je Raed Fathi Hazem, 29 godina starosti, iz izbegličkog logora u Dženinu. Brigada mučenika Al-Akse ga je nazvala jednim od svojih „boraca“.

To što je Fatah učestvovao u masakru 7. oktobra, kao i u drugim terorističkim napadima, pokazuje da je mala razlika, ako je uopšte ima, između Fataha Mahmuda Abasa i Hamasa. To takođe ukazuje zbog čega, kada Hamas bude uklonjen sa vlasti, Palestinskim vlastima kojima dominira Fatah, apsolutno ne sme biti poverena vladavina nad Pojasu Gaze. I Fatah i Hamas nastavljaju sa terorističkim napadima, i veoma su ponosni i hvale se svojim napadima na Jevreje. Čini se da se Hamas i Fatah zapravo takmiče, da se trude da pokažu Palestincima ko izvodi više terorističkih napada na Izrael.

Sve dok Abas i Fatah proizvode i naoružavaju teroriste, bezvredni su svi planovi Bajdenove administracije da se Palestinske vlasti „revitalizuju“. Ako je Bajdenova administracija zaista iskrena u pogledu reformisanja Palestinskih vlasti, treba da počne time što će insistirati da Abas rasformira sopstvenu terorističku organizaciju, da prestane da podržava teroriste, i da prestane da ih plaća za ubijanje Jevreja. Sve do tada, predaja Pojasu Gaze Abasu i njegovim teroristima Fataha može da bude monstruoza greška.

© 2024 Gatestone Institute. All rights reserved. The articles printed here do not necessarily reflect the views of the Editors or of Gatestone Institute. No part of the Gatestone website or any of its contents may be reproduced, copied or modified, without the prior written consent of Gatestone Institute.

Preveo Brane Popović, 28. maj 2024.

Hamas mora biti uništen pre nego što počnu bilo kakvi mirovni pregovori

Ovonedeljena objava Irske, Norveške i Španije da će priznati palestinsku državu samo osvetljava naivnost u vezi fundamentalne realnosti dugog konflikta između Izraela i Palestinaca. U stvari, ova objava će verovatno *produžiti* žestok konflikt koji je trenutno u toku u Gazi. Njom se šalje jasna poruka terorističkim grupama kao što je Hamas, da će izvođenje brutalnih napada protiv nedužnih izraelskih civila biti nagrađeno podrškom njihovom zahtevu za uspostavljanje države.

Norveška, zemlja koja je pomogla kod stvaranja Sporazuma iz Osla tokom 1990-ih godina, a koji su postavili okvir za mirovni sporazum između Izraela i Palestinaca, bila je prva zemlja koja je objavila svoju odluku. Norveški premijer Jonas Gahr Støre je izjavio da „Na Srednjem Istoku ne može biti mira ako ne bude tog priznanja.“

Zar Irska, Norveška i Španija zaista ne vide da svako umirivanje terorista samo daje podstrek militantima po Evropi? Prošlog meseca je u Nemačkoj više od 1000 demonstranata na ulicama zahtevalo da Nemačka postane kalifat i da primenjuje *šarija* zakone.

Eho komentarama norveškog premijera dao je irski ministar spoljnjih poslova Micheál Martin, koji je rekao da Irska daje „svoju nedvosmisleni podršku jednakim pravima na bezbednost, dostojanstvo i samoopredeljenje naroda Palestine i Izraela“.

Španski premijer Pedro Sančez je u međuvremenu rekao da je taj potez „u korist mira i koegzistencije“. Da li je on spreman da Kataloncima, koji se godinama bore za svoju nezavisnost, da državu Kataloniju?

Čak i kada su sukobi u Irskoj bili najžešći, nikada se nije pojavio poziv da se preuzmu Škotska, Engleska i Vels, a da se Britanci izbace.

U zajedničkim saopštenjima koja su usledila posle meseci diskusija među državama i vladama, nije bilo ni pomena kako je tačno zamišljeno da priznavanje palestinske države pomogne razrešenju sukoba.

Naprotiv, mnogo je verovatnije da će pomenute deklaracije povećati napetosti u regionu. Njihovo glavno dostignuće je da je bes izraelske vlade još veći i ona je glatko osudila potez i povukla svoje ambasadore iz tri pomenute zemlje. Ministar spoljnjih poslova Izraela, Izrael Kac, totalno odbacivanje inicijative od strane svoje vlade je sumirao rečima: „Istorija će zapamtiti da su Španija, Nor-

veška i Irska odlučile da dodele zlatnu medalju Hamasovim ubicama i silovateljima“.

Izraelski Premijer Benjamin Netanijahu, koga je Endru Roberts (Andrew Roberts, pisac više knjiga o istorijskim ličnostima) nazvao „Čerčilom savremenog Srednjeg istoka“, oštro je suprotstavljen palestinskoj nezavisnosti koja bi bila „nagrada za terorizam“. On tvrdi da bi time bila dodeljena najveća nagrada za uništavajući napad protiv Izraela 7. oktobra 2023. „Nagrađivanje terorizma neće doneti mir,“ rekao je Netanijahu, „a neće ni nas zaustaviti u nameri da uništimo Hamas.“

Odluka ove tri države da preventivno priznaju palestinsku državu pre nego što su direktni pregovori Izraelaca i Palestinaca o razrešenju sukoba uopšte i počeli, iz izraelske perspektive se vidi kao provokacija. Tim više što je iste te nedelje glavni tužilac Međunarodnog kriminalnog suda u Hagu objavio da traži hapšenje, kako Netanijahua, tako i izraelskog ministra odbrane Joava Galanta. Spremnost zapadnih vlada i međunarodnih institucija da se upuste u tako opasne signale ukazuje na nameru pogrešno tumačenje izraelskog prava na samoodbranu, posle zločina koje su Hamasovi teroristi počinili 7. oktobra 2023.

Kapitulacija Irske, Norveške i Španije takođe otkriva namerno pogrešno tumačenje korena uzroka decenijama dugog konflikta sa Palestincima. Neprekidno odbijanje raznih generacija palestinskih lidera da se odreknu terorizma kao glavne alatke za postizanje svojih političkih ciljeva učinilo je da koncept trajnog mira među dvema stranama postane nemoguć.

Tokom prvih godina palestinske potrage za sopstvenom državom, insistiranje lidera Palestinske oslobodilačke organizacije (PLO) Jasera Arafata da se oslanja na akte terorizma kako bi postigao svoje ciljeve, neprekidno je podrivalo međunarodne mirovne napore.

U skorije vreme je PLO, koji danas kontroliše Palestinske vlasti na čelu sa veteranom Mahmudom Abasom, faktički zamenjen Hamasom, islamičkim terorističkim pokretom koji je učestvovao u uništenju Sporazuma iz Osla tako što je sprovodio smrtonosne terorističke napade na Izrael još od 1990-ih godina.

Oslanjanje Hamasa na smrtonosne terorističke akcije u svrhu postizanja svojih ciljeva, podrazumeva da je svaki budući pokušaj da se dođe do mirnog rešenja sa Palestincima osuđen na propast sve dok je ta teroristička organizacija na vlasti. To je činjenica koju prihvataju kako Izraelci tako i većina Palestinaca.

Otkako je došao 2006. godine na vlast u Gazi, Hamas je, osim što je izgradio terorističku infrastrukturu, žestoko suzbijao svaku opoziciju svojoj diktatorskoj vladavini u celoj enklavi. Rasprostranjeno nezadovoljstvo većine Palestinaca zbog autoritarnog ponašanja Hamasa značajno je poraslo od početka rata u Gazi, pošto je Hamas

redovno koristio civilno stanovništvo kao ljudske štitove, sprečavao ljude da pobjegnu na bezbedna mesta i nije se obazirao na njihovu bezbednost. Ta nehumana taktika je značajno doprinela broju stradalih u konfliktu.

U takvim okolnostima je jasno iskazana namera Izraela da smrtonosnu terorističku organizaciju kao što je Hamas ukloni sa lica zemlje potpuno opravdana, pošto bez toga nema realnih izgleda za trajni mir u regionu.

Ideja da organizacija koja namerno ubija ne- dužne civile i dalje ima ambicije da bude nepri- kosnoveni lider palestinskog naroda potpuno je neprihvatljiva. Bilo bi pametno da evropske nacije koje žele da se mešaju u sukob, kao što su Irska, Norveška i Španija, uzmu u obzir tu činjenicu pre nego što javno – i kontraproduktivno - upute po- zive na stvaranje palestinske države.

Ideja da se Hamas jednog dana pojavi kao vođa nezavisne palestinske države trebalo bi ba bude neprihvatljiva za sve civilizovane nacije. Zbog toga je od vitalnog značaja da velike svetske sile, kao što je Amerika, i dalje budu protiv priznavanja palestinske države. Iako je stav Bajdenove admin- istracije spram Izraela u ratu u Gazi često bio neprijateljski, njeno odbijanje zajedničke deklaracije Norveške, Irske i Španije je više nego dobro- došlo. U svom odgovoru na inicijativu tih zemalja, Bela kuća je ponovila svoje gledište da su „direktni pregovori“ jedini način da se spor razreši. Osim evropskih sila, kao što su Britanija i Francuska, to isto smatraju i Palestinci.

Najbolji način da se stvore uslovi u kojima bi pregovori mogli da se ostvare jeste da Izraelu bude dozvoljeno da završi svoju vojnu kampanju i da uništi sposobnost Hamasa da i dalje sprovodi smrtonosne napade kao što je bio onaj 7. oktobra – a Hamas se zakleo da će i dalje to pokušavati.

Kada bi se Izraelu dopustilo da uspe u „osloba- đanju Palestine od Hamasa“, izgledi za bolju bu- dućnost kako Izraelaca tako i Palestinaca bili bi mnogo bolji.

© 2024 Gatestone Institute. All rights reserved. The articles printed here do not necessarily reflect the views of the Editors or of Gatestone Institute. No part of the Gatestone website or any of its contents may be reproduced, copied or modified, without the prior written consent of Gatestone Institute.

Kon Koflin (*Con Coughlin je urednik rubrike 'Odbrana i spoljnji poslovi' lista 'Telegraf' i istaknuti viši saradnik Gatestone Instituta*)

Preveo Brane Popović, 29. maj 2024

Džejms Lindzi

UNRWA nikada nije odbila da zaposli ljude povezane sa terorističkin organizacijama

Džejms Lindzi je bivši advokat Odeljenja za krivična dela američkog Ministarstva pravde koji je proveo više od 16 godina na Bliskom istoku kao pravni savetnik Multinacionalnih snaga i posma- trača na Sinaju. Bio je viši pravnik u UNRWA, Agenciji Ujedinjenih nacija za pomoć i rad pale- stinskim izbeglicama na Bliskom istoku, od 2000. do 2007. godine.

– Šta je suština vaših predloga za ispravku UNRWA?

– Prvi put sam ih naveo 2009. godine, ponoviću:
- Ne bi trebalo da zapošljavaju ljude koji podr- žavaju terorizam;

- Ne bi trebalo da pružaju usluge ljudima koji podržavaju terorizam;

- Zaposlene treba ispitati - UNRWA može pokušati da sazna da li njeni zaposleni podržavaju Hamas ili bilo koju drugu terorističku organizaciju i da ih ukloni sa posla. Ali čak i ako pro- Hamasovski zaposleni budu otpušteni iz UNRWA, oni preostali će i dalje biti pod vlašću Hamasa sve dok Hamas kontroliše Pojas Gaze. Sa takvom kontrolom nad celim sektorom, Hamas može da naređuje ljudima: uradite šta kažemo ili ćemo vam odseći glave. Dakle, jasno je da mnogi rade ono što im se kaže, bilo da podržavaju Hamas ili ne. Ako podržavaju Hamas, onda se suočavaju sa veoma teškim izborom;

- Neophodno je isključiti građane suverenih država iz nadležnosti UNRWA. Prema Konvenciji UN o izbeglicama, biti „građanin izbeglica“ je kontradiktorno. Samo u Jordanu ima oko 1,8 miliona ovih kontradiktornih „građana izbeglica“. A sada u Gazi ima 1,7 miliona „palestinskih iz- beglica“, kako ih definiše UNRWA;

- UNRWA mora da pređe na pružanje pomoći na osnovu potreba, a ne na osnovu statusa izbeg- lice. Nema opravdanja za slanje humanitarne po- moći onima kojima nije potrebna;

- UNRWA mora prestati da daje jednostrane političke izjave i mora ograničiti svoje komentare na humanitarna pitanja;

- Konačno, UNRWA bi trebalo da dozvoli Unesku ili nekoj drugoj neutralnoj organizaciji da obezbedi uravnotežene udžbenike za svoje škole. UNRWA treba da ukloni iz svojih nastavnih ma- terijala sve antiizraelske i antisemitske ma- terijale koji nisu u skladu sa principima UN i, ako je

potrebno, odmah revidira svoje udžbenike i nastavni plan i program. UNRWA već dugi niz godina to ignoriše.

(Moja napomena: Trampova administracija prestala je da finansira škole koje podstiču antisemitizam i uče čak da ubijaju Jevreje. Međutim, učitelji su ostali bez plata, učenici bez škola, porodice bez prihoda... Bajdenova administracija se vratila na stari uhodani put antisemitizma i nastavila finansijsku pomoć, koja većinom odlazi u džepove palestinske mafije koja se proglašava za borbu Free Palestine).

– *Ali na kraju, UNRWA se pretvorila u zlu antiizraelsku organizaciju koja postoji novcem UN-a. Da li je to normalno?*

– Zahvaljujući UNRWA, pre nekoliko meseci u Gazi je oko 13 hiljada njenih zaposlenih primalo redovne plate. Kada sam stigao u Gazu 2000. godine, UNRWA je verovatno bila drugi najveći poslodavac u Gazi, posle Palestinske vlasti. Mislim da su Izraelci to videli kao pozitivnu stvar. Izraelci su kontrolisali granice Gaze, a ako bi ljudi počeli da gladuju, Izraelci su znali da su oni krivi. Tako da je Izrael, mislim, bio veoma zadovoljan što je UNRWA bila tamo i pružala neke usluge koje bi Izrael inače morao sam da obezbedi.

– *Izrael nije voleo UNRWA jer je verovao da UNRWA ne voli mnogo Izrael. Na primer, UNRWA je imala zadatak da „zaštiti“ Palestine, ali ih je ta organizacija štitila samo od izraelske administracije ili izraelske vojske, a ne od Palestinske vlasti ili Hamasa.*

– UNRWA-i su bile potrebne mnoge reforme, a oni to nisu uradili. Nedostatak ovih reformi doveo je do veoma ozbiljnih problema, od kojih je jedan primer saučesništvo njenih zaposlenih u masakru 7. oktobra. UNRWA je imala problema i pre nego što je Hamas došao na vlast. Ali u totalitarnom režimu svi moraju da rade ono što totalitarci kažu. U sedištu UNRWA bi mogli da kažu: „Ima problema sa udžbenicima, ali mi kažemo nastavnicima kako da predaju i šaljem podsetnike. A ako ne slede naša uputstva, mi ih kažnjavamo.” Ali prvo, lideri u štabu znaju šta se dešava u učionicama samo preko svojih palestinskih zaposlenih. I svaki Palestinac u Gazi pod upravom Hamasa je pod Hamasovim naređenjima. UNRWA kaže: „Otpustićemo vas ako ne predajete kako mi kažemo. A Hamas će reći: „Ili učiš kako mi kažemo ili ćemo ti odseći glavu.

– *Da li se ljudi menjaju kada počnu da rade u takvim organizacijama?*

– Mislim da ljudi koji dolaze u ovu oblast već imaju tendenciju da saosećaju sa onima koji će im

biti štice. Postoji koncept „klijentela“ (međusobne pravne, socijalne i ekonomske obaveze između pokrovitelja i klijenata). Kada ljudi počnu da rade za UNRWA, oni uglavnom već saosećaju sa palestinskim pogledom na stvari, a ako ne, onda vremenom dolaze do ove tačke gledišta, a ne do tačke gledišta UN ili zemalja donatora (npr. američkih). Mislim da ljudi sa kojima sam radio ne bi podržali, recimo, 7. oktobar. Ali svakako su neki od njih podržavali Hamas i skoro svi su podržavali palestinsku stvar. Rukovodstvo UNRWA-e je posmatralo Hamas kao političku stranku koja je bila deo palestinskog naroda — a UN i danas misle isto. I zato veruju da Hamas treba da bude deo svake buduće vlade.

Ogromna većina osoblja UNRWA su nezapadnjaci; oni su Palestinci i predstavljaju palestinske stavove. Koliko ja znam, UNRWA nikada nije odbila da zaposli ljude povezane sa terorističkim organizacijama ili simpatizere prema njima – Hamas, Islamski džihad ili bilo koje druge. Ako, kako je pokazala nedavna palestinska anketa, 52% stanovništva Gaze podržava Hamas, onda možda oko 52% "stanovništva" osoblja UNRWA takođe podržava Hamas.

– *Dakle, nema izlaza?*

– U rezoluciji kojom se osniva UNRWA jasno se navodi da je to PRIVREMENA organizacija stvorena da obezbedi rad i druge „konstruktivne mere“. Plan je bio da se direktna pomoć prekine do kraja 1950. godine. Na osnovu ovih uputstava, agencija je shvatila da mora „razraditi razvojni program koji ima za cilj ekonomsku integraciju izbeglica u zemljama domaćinima“ koji će „ojačati ekonomije zemalja domaćina obezbeđivanjem zapošljavanja izbeglicama i na taj način ih učiniti samodovoljnim za u meri u kojoj mogu biti uklonjeni sa liste onih kojima je potrebna pomoć.”

– *Da li je zaboravljena rezolucija o privremenom statusu UNRWA?*

– Generalna skupština UN je u decembru 2022. ponovo produžila mandat UNRWA za još tri godine. Jedna osoba je glasala protiv produženja mandata UNRWA, deset je bilo uzdržano, a 157 je glasalo za nastavak rada UNRWA. U stvari, Generalna skupština je stvorila UNRWA i može ukinuti UNRWA, ali nema znakova da će se to dogoditi. Donatori takođe mogu ukinuti UNRWA prestankom finansiranja. Ili zemlje domaćini mogu zabraniti UNRWA-i da uđe na teritoriju pod njihovom kontrolom.

– *Čini se da je obećana istraga o umešanosti osoblja UNRWA u napad na Hamas takođe zastala.*

– Očekuje se da će u UN biti sprovedene dve istrage. Jedna je unutrašnja, a druga spoljašnja. U ovom trenutku nijedna od njih nije završena. Ali neki donatori su već obnovili svoje donacije. UNRWA nema krivičnu nadležnost. Kao odgovor na rana otkrića da je osoblje UNRWA bilo uključeno u akciju 7. oktobra, generalni komesar je rekao: „Kaznićemo ove ljude i pobrinuti se da dođu pod krivičnu nadležnost. Ali on nema krivičnu nadležnost, tako da to nema nikakvog smisla. Jedini subjekt krivične jurisdikcije u Gazi pre rata bio je Hamas. Da li ćete se žaliti Hamasu da je neko član Hamasa ili da se ponaša onako kako im je Hamas rekao? Smešno.

– *Svaki dokaz koji pruži Izrael doživljava se kao „propaganda“.*

– I sam sam nekada bio tužilac. A ako smo mi u SAD prihvatili dokaze o krivici, onda su ti dokazi bili van svake sumnje. Teško je to učiniti. Ali, na primer, gledao sam snimak na kome je momak koga su Izraelci nazvali službenikom UNRWA učestvovao u vađenju tela iz kibuca. Postoji fotografija ovog tipa. On vozi auto. Auto ima registarsku tablicu. Sve ovo se može proveriti.

Gledao sam emisiju na CNN-u sa Kristin Amanpur. O tome je pitala aktuelnog šefa UNRWA. A on je odgovorio: „Ne poznajem ovog čoveka. Pa, naravno, on nije poznavao tu osobu. Ima 13 hiljada zaposlenih. Ne može na prvi pogled da identifikuje svih 13 hiljada. Ali on ima mogućnost da sprovede istragu kako bi utvrdio da li je postojala takva osoba koja je posedovala ovaj automobil. Postoji način da se pronađu takve informacije. I Izraelci bi mu možda mogli pružiti ovaj dokaz. Čuo sam da je generalni komesar rekao da su Izraelci odbili da pruže UNRWA bilo kakve dokaze, ali snimak je dostupan na internetu.

DA LI JE MOGUĆE ISPRAVITI UNWRA?

Lindzi je 2009. godine objavio monografiju na Vašingtonskom institutu za bliskoistočnu politiku, „Filing UNRWA“, izlažući gore navedene i druge predložene reforme. Da bi dobio opšte komentare i da bi izbegao otkrivanje nejavnih informacija koje su mu bile dostupne u okviru njegovih službenih dužnosti, Lindzi je poslao dokument direktno UNRWA na pregled 15. jula 2008. Odgovor generalnog komesara UNRWA (koje je tada držala Karen Koning Abu-Zajed) počinje optužbama za „netačnosti, selektivnu upotrebu izvornih materijala, pogrešnu analizu našeg mandata i nedostatak razumevanja političkog i istorijskog konteksta UNRWA“.

U odgovoru generalnog komesara se pominje da projekat odražava „nisku procenu potreba [palestinskih izbeglica]“, kao i „prezir međunarodnih humanitarnih principa i struktura uspostavljenih da

ih podrže“. Bez komentara, samo napomena da Lindzi verovatno otkriva informacije koje su mu dostupne samo na osnovu njegovih zvaničnih ovlašćenja. Lindzi je tražio pojedinosti o tvrdnjama, ali to se nije desilo ni tada ni kasnije, izuzev pisma generalnog komesara u kojem je stajalo sledeće: „Naši stavovi - i razumevanje - o ulozi UNRWA, izbeglica, pa čak i SAD politike su previše udaljene da bismo mogli da provedemo vreme... razmenjujući mišljenja sa malom verovatnoćom da utičemo na narativ koji se toliko razlikuje od našeg.”

– *UNRWA ne može i ne želi da se menja. Može li ih neko promeniti?*

– UNRWA je tvorevina Generalne skupštine, ogromne organizacije koja se sastoji od skoro dve stotine zemalja, od kojih je većina veoma propalestinska i veoma antiizraelska ili Izrael smatra kolonijalnim projektom.

Tako da sada stalno glasaju protiv Izraela i navodno kontrolišu akcije UNRWA. U praksi to nije sasvim tačno. UNRWA je često ignorisala ono što joj je Generalna skupština rekla i često je delovala suprotno željama Generalne skupštine. I ništa se nije desilo. Novac je stalno dolazio.

U svakom slučaju, najgora stvar koju bi Generalna skupština mogla da uradi ako UNRWA nije poslušala bila bi da kaže: „U redu, raspušteni ste“. A onda bi zemlje koje zapravo finansiraju UNRWA mogle da dodaju: „O, ne, niste raspušteni, samo što ćemo vas umesto Agencije za pomoć i radove UN-a zvati Agencija za pomoć i pomoć UNRWA. Problem je rešen, nastavljamo da vam dajemo novac“.

– *Da li je moguće preneti ovlašćenja UNRWA na Kancelariju Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR)?*

– Moguće je, ali sami Palestinci ne žele promene. UNRWA predstavlja stanovište Palestinaca: oni su izbeglice i treba im dozvoliti da se vrate u ono što je sada Izrael. U praksi se to neće dogoditi. Osim ako se ono što se dogodilo 7. oktobra ne ponovi širom Izraela. Naravno, Izraelci čine sve da do toga ne dođe.

– *Da li je moguć drugi Holokaust?*

– U Evropi, Australiji, Americi, Kanadi sada postoje značajne arapske manjine koje nisu postojale, recimo, pre 40-50 godina. A neki od ovih ljudi podržavaju Hamas. Ovo je istina. Kažu da će Francuska u bliskoj budućnosti postati muslimanska zemlja. Ako imate kombinaciju muslimana koji su anti-Izrael, levičara koji su anti-Izrael u Francuskoj i neke krajnje desnice koji su jednostavno antisemitski, a samim tim i anti-Izrael,

kombinacija ove tri grupe može na neki način postati većina. I ovo će biti početak Holokausta.

Da, mislim da bi se ovo moglo dogoditi. To se već jednom desilo.

– *Svet je pun izbeglica i gladnih ljudi. Sve vere, uključujući i muslimane. Zašto je sada jedini problem problem palestinskih izbeglica?*

„Očigledno je to antisemitizam, jer standardi koji važe za Izrael ne važe ni za jednu drugu zemlju, a stalno se priča o 30 hiljada mrtvih, od kojih su polovina ili borci ili članovi porodica boraca koji se smatraju „kolateralnom“ štetom.“

Ne razumem zašto se to dešava i zašto neki Amerikanci podržavaju Hamas zbog Izraela.

– *Šta mislite o optužbama na račun Izraela da je počinio ratne zločine?*

„Kada govorimo o ratnom zločinu, nije samo: 'Oh, ovo izgleda kao ratni zločin.' Potrebno je sprovesti istragu. Tako, na primer, ako bombardujete kuću za koju znate da je teroristička, a ispostavi se da se tamo krije 50 nevinih civila i da ih sve ubijete, to nije nužno ratni zločin. Ako niste znali da su tamo i niste imali razloga da verujete da su tamo, to nije ratni zločin. To se jednostavno dešava u ratu.“

S druge strane, ako ste znali da je tamo bilo 50 civila i sumnjali da tamo možda nije terorista, ali ste ipak odlučili da bombardujete kuću, to su stvari na kojima izraelski advokati u IDF (Izraelskoj armiji) rade neprestano. Mnoge operacije IDF-a moraju biti odobrene od strane advokata pre nego što počnu. Tako da mislim da Izraelci zaista rade veoma dobar posao pokušavajući da ispoštuju međunarodno pravo. Ali to ne znači da ga uvek prate sto posto, zar ne? U ratu se dešavaju strašne stvari, i to slučajne. A neki od njih mogu biti namerni, a onda po pravilima po kojima sada radimo, treba ih kazniti.

– *Ako vas sutra pozove generalni sekretar UN Antonio Guterres i zamoli da budete na čelu UNRWA, da li ćete pristati? Ako da, pod kojim uslovima?*

– Situacija u Gazi nije u potpunosti kriva UNRWA. Problem je postojanje Hamasa. Ako uklonite Hamas, možete prebaciti odgovornost na UN. Ali sve dok Hamas postoji, u zemlji vlada režim straha – nema šanse za opstanak bilo koga ko se otvoreno suprotstavlja Hamasu. Pa bih odgovorio: „Da, stavite me na čelo i pobrinite se da Izraelci stvore državu u kojoj neće biti terorista.“

Pod ovim uslovima – da.

Za FB priredio Dušan Mihalek

Džejk Valis Simons

Izraelofobija (5)

Najnovija verzija jedne od najstarijih mržnji i šta činiti tim povodom

Izdavač *Constable*, Great Britain, 2023

Roksani i našoj deci

Do bezumlja i dalje

Kulturalne posledice nacističkih falsifikata na Srednjem istoku su razarajuće. Hitler možda nije osvojio Palestinu, ali je u toku nekoliko kratkih godina na arapskoj ulici formulisao široko rasprostranjenu mržnju prema Izraelu, Jevrejima i Zapadu i to cveta do današnjih dana. I posle poraza Nemačke, odnos nacizma i Arapa se nastavio tako što su se raniji zvaničnici Trećeg rajha ugnezdili u vlade na Srednjem istoku. Posle burnog rođenja Izraela, njihove izraelofobne teorije zavere su se još više proširile.

Lekcije naučene u ratu, oštro se razlikuju po tome šta je naučeno u islamskom svetu a šta na Zapadu. Sa evropske tačke gledišta, Hitlerov poraz je definitivno diskreditovao antisemitizam, pa su Nemačka i druge zemlje odlučno raskrstile sa svojom prošlošću. Za Srednji istok, međutim, važi upravo suprotno. Mnoge muslimane je osnivanje Izraela, tri godine posle pobede Saveznika, uverilo da su nacistički propagandisti bili u pravu; poraz Hitlera je zaista vodio do jevrejske države u Palestini, uz pomoć Britanaca. A ako su u tom pogledu bili u pravu, mogli su da budu u pravu i u pogledu jevrejskih ambicija da osvoje preostali deo regiona i da unište islam.

Skoro 80 godina posle Drugog svetskog rata, među muslimanima i dalje traje ljubav prema Hitleru. Pišući 2010. godine u listu *al-Watan*, saudijski kolumnista Iman Al-Kuvaifli kritikuje „fenomen simpatija prema Adolfu Hitleru i prema nacizmu u arapskom svetu“ koje „u našim umovima preokreće istoriju u izmišljenu farsu, u kojoj likovi nose maske koje su u kontradikciji sa istorijskom istinom, i u kojoj dobri likovi nose maske zla.“ Poricanje Holokausta i varijacije toga, takođe je postalo opšte mesto. Iskazujući zapanjujuću konceptualnu gimnastiku, nije neobično naići na arapske glasove koji govore da bi oni podržali program eksterminacije Jevreja, da je on zaista postojao. U uvodnom uredničkom članku u državnim egipatskim novinama *Al Ahbar* 2002. godine, bilo je rečeno: „Francuske studije su dokazale da to (Holokaust) nije ništa drugo do izmišljotina. Žalim se Hitleru, čak mu iz dubine svog srca kažem, 'da si samo to učinio, brate, samo da se to

zaista dogodilo, svet bi mogao da odahne bez njihovog zla i greha“. Te iste godine je egipatska državna televizija prikazala 30 nastavaka dramatizacije *Protokola sionskih mudraca*, što je odgledalo više desetina miliona gledalaca.

Neki proizvodi arapskih medija prelaze u potpuni apsurd. Decembra 2022, zvanični list Palestinskih nacionalnih vlasti *Al-Hajat Al-Džadida* preneo je vest da su izraelske krave zapravo „regrutovani i trenirani“ špijuni, koji nose „prislušne uređaje koji snimaju“. Slično tome, 2016. godine je Imad Hamoto, profesor studija Kurana u Gazi, rekao na televiziji Palestinskih vlasti: „Jevreji... kontrolišu medije, novac, štampu, resurse, planove.“ Kasnije je otišao i korak dalje: „Ako se riba u moru bori sa drugom ribom, siguran sam da Jevreji stoje iza toga.“

Velika studija 'Anti Defamation League' je 2014. godine ustanovila da je 74% muslimana na Srednjem istoku i u Severnoj Africi, ukupno oko 100 miliona ljudi, saglasno sa tvrdnjama: „ljudi mrze Jevreje zbog načina ponašanja Jevreja“ i „Jevreji su odgovorni za većinu ratova na svetu“. Od tada se slika ponešto izmenila nabolje, pošto je nastalo nekoliko arapsko-izraelskih mirovnih sporazuma, ali tako ukorenjene trendove nije lako preokrenuti. Kada je februara 2023. jedan izraelski Arapin iz Istočnog Jerusalima kolima naleteo na jevrejsku porodicu na autobuskoj stanici, pri čemu su poginila dva ortodoksna dečaka od šest i od osam godina, slavlje među Palestincima je bilo ekstatično. Ono od čega se stomak zaista prevrtao bio je crtež napravljen posle zločina: prikazana je palestinska porodica, roditelji, dede, babe i deca, veselo jedu glavu oca dvojice ubijenih dečaka.

Naravno da nije islamski svet đubrište isključivo nacističkih falsifikata. Spektakularni porast izraelofobije u regionu takođe potiče iz Kurana i kulturalnog antisemitizma, iz mržnje koja postoji prema zapadnjačkom kolonijalizmu, od vojnih poniženja u ratovima sa Izraelom i teritorijalnih sporova na Zapadnoj obali i u Gazi. Kao što smo videli, pan-arapski nacionalizam je naveo lidere u celom regionu da uzmu palestinsku stvar za svoj totem. Međutim, nacistički propagandisti i njihovi arapski saveznici su bili oni koji su genijalno prilagodili izraelofobnu poruku ušima slušalaca, a onda su oni uspostavili slike i izmislili fraze koje do dana današnjeg čine leksikon izraelofobije i koje raspiruju žar sve dok vatra ne podivlja.

Mirovni sporazumi 'Abraham Accords' iz 2020. godine predstavljaju geopolitičku prekretnicu. Dan pošto su potpisani, islamski učenjak Vasim Jusef je objavio bombastični tekst na YouTube-u: „Ljudi, budimo iskreni,“ napisao je on. „Nije Izrael dizao džamije u vazduh. Nije Izrael potpirivao sukobe između šiita i sunita i bombardovao crkve naše braće Kopta u Egiptu. Nije Izrael podigao ISIS. Mi smo sve to uradili. Mi, Arapi.“ I vatreno završio:

„Prvo pogledajte sebe, pa tek onda Izrael. Pogledajte sebe pre nego što upropastite mir. Pogledajte sebe pre nego što uperite oružje jedni na druge. Spalili ste Siriju, uništili Irak, raščerečili Libiju. Podelili ste Liban na grupe koje međusobno ratuju. U Siriji ste bacali bombe po glavama dece... Bolje bi bilo da ćutite. Bolesni smo i umorni od vaših praznih parola.“

Međutim, uprkos ovako moćnim intervencijama, izraelofobija na Srednjem istoku nije izuzetak već pravilo.

Na duže staze možda ima razloga za nadu. Istraživanje koje je sproveo 'Tony Blair Foundation' 2022. godine, ustanovilo je više otvorenosti u arapskom svetu nego što bi mnogi outsajderi pretpostavili. Ljudi se generalno drže sličnih prioriteta kao i na Zapadu: sigurno zaposlenje, bolje prilike za obrazovanje, bolja zdravstvena zaštita. Od ispitanika u Iraku, Libanu, Saudijskoj Arabiji, Tunisu i Egiptu, 75% veruju da žene treba da imaju ista prava kao muškarci na svim nivoima privatnih i državnih poslova. Ako tradicionalni stavovi mogu ponegde da se promene, možda mogu da se promene i oni u odnosu na Izrael.

Međutim, politički lideri u celom regionu, od Teherana do Alžira, odavno koriste mržnju prema Jevrejima i prema njihovom nacionalnom domu da bi prikupili strateške poene za svoje napredovanje. Štaviše, „otrovna mešavina islamizma, mržnje prema Jevrejima i palestinskog nacionalističkog konstantnog odbijanja koji su al-Bana i Huseini usadili“, projektovani su na Zapad, i tamo ulaze u levičarsku kulturu i institucije kojima levičari dominiraju. Posledice se najjasnije vide u bastionima progresivizma, kao što su studentski kampovi. Herf ističe: „Kampanje Muslimanskog bratstva, inspirisane nacizmom, imaju neprekidni uticaj na univerzitetu na Zapadu. One tamo služe kao ideološki temelj akademičarskog anticionizma i kampanja BDS-a (*'Boycot, Divestment, Sanctions'* - bojkot, uskraćivanje, sankcije - prim. prev.) tokom poslednjih decenija, što je ujedinilo zapadnu levicu sa životom-posle-smrti Hitlerove nacističke partije i njenih velikih planova za Srednji istok.“ Ipak, Firerove napore je zasenilo nešto što je došlo kao sledeće.

Iz Rusije, sa mržnjom

Da se vratimo prvim godinama Izraela. Tada je ta država bila mezimče levičara u celom svetu. Čak i pre Drugog svetskog rata je urednik lista *Guardian*, progresivni političar C.P. Skot (Scott), lobbirao kod britanske vlade u korist cionizma. „Bio sam uveren u njegovu vrednost, ne samo za jevrejski narod već i za druge nacije,“ sećao se on. Njegov stav je delila i Laburistička partija, koja je u svom memorandumu o ratnim ciljevima iz 1917. navela da Palestina treba da postane zemlja „u koju oni iz jevrejskog naroda koji žele, mogu da se

vrate, da rade na svom spasenju, slobodni od mešanja drugih rasa ili religija“. Sada brzo napred, do današnjih dana, i, kao što je američka teoretičarka kulture Suzi Linfield (Linfield) primetila, „anti-cionizam je postao skoro pa neophodna karta da bi se ušlo u razgovor sa levičarima“. Šta je ugušilo ljubav progresivaca prema Izraelu? Odgovor dolazi iz Kremlja.

Rusija, živo srce sila levice, ima dug, mračan i komplikovan odnos sa Jevrejima. Period carstva je bilo vreme epidemije antisemitskih progona po celoj imperiji, uključujući i pogrome, nasilne regrutacije dvanaestogodišnjih jevrejskih dečaka i zatvaranje Jevreja u određena naselja (osim ako su prešli u rusku pravoslavnu veru). Kao što je ranije rečeno, *Protokole sionskih mudraca* je sastavio jedan ruski agent, a na njegovom širenju su radili ruski ultra-nacionalisti. Posle revolucije 1917. godine, boljševici su odbacili caristički šovinizam i izjasnili se protiv pogroma. Doneti su zakoni čiji je cilj bio zabrana podstrekavanja nasilja protiv manjina, a rukovodstvo je glasno objavljivalo svoje protivljenje antisemitizmu. Međutim, sovjeti su se protivili religiji, a to je otvorilo put tradicionalnoj fanatičnoj mržnji. Ona se ušunjala pod novom maskom, upravo onako kako je to uvek činila kroz istoriju.

Rusija je dugo održavala svoje moćne interese na Srednjem istoku, od ostavštine Vizantije i careva iz dinastije Romanovih, do vladavine Katerine Velike i Nikolaja I. To se nastavilo i u vreme sovjeta. Staljin je tokom svog života vrludao između složenih kombinacija podrške Jevrejima i puštanja masovnih čistki protiv njih. Od 1944, videvši cioniste kao potencijalne saveznike, on je podržavao taj pokret. U to je vreme levica bila utkana u tkaninu života jevrejske Palestine. Neke od prvih izraelskih političkih partija i *kibuca* otvoreno su sledile sovjetsku politiku, i tada nije bilo neobično viđati ljude kako šetaju naokolo sa puškom u ruci i knjigom *Za kim zvona zvone* u džepu. Kada je Izrael rođen 1948. godine, Staljin je bio prvi koji je *de jure* priznao novu državu. Od ogromnog je značaja bilo to što je dozvolio nabavku oružja od država iz sovjetskog bloka, a koje je bilo neophodno za odbranu od velikog arapskog napada koji je sledio.

Posle burnog uspostavljanja države, Izrael je postao mesto iz snova, mesto kolektivizma i idealizma, koje je privlačilo volontere iz celog sveta. Međutim, Staljinov stav u odnosu na Jevreje u Rusiji je postao tvrdi, otimane su sinagoge, bilo je nasilne asimilacije i čistki među intelektualcima koji su govorili *jidiš*. Stara mržnja je bezobzirno izronila iz senki i Jevrejima je bivalo sve teže da budu na pravoj strani socijalizma. Ponovo je govor o „svetskoj jevrejskoj zaveri“ postao opšte mesto, bili su optuženi da su „bezobzirni kosmopoliti“ koji podržavaju „američki imperijalizam“. Staljin je uobražavao sve veću pretnju koja mu dolazi od

Jevreja u Sovjetskom Savezu, a koji se sve više oduševljavaju novom državom Izraelom. Plašio se konkurencije koja može da zahvati srca i duše jevrejskog proletarijata. Ruski diktator je 1951. lansirao čistku pripadnika 'doktorske zavere'. Jevrejski lekari su otpušteni, hapšeni i mučeni, a antisemitski i izraelofobni materijali su se pojavili u medijima. Kada je Staljin 1953. godine umro mere su usporene – zajedno sa planovima za koje se verovalo da postoje, a koji bi značili masovno izgnanstvo Jevreja u Sibir.

Pod rukovodstvom njegovog naslednika Nikite Hruščova, SSSR je tokom Hladnog rata svoju naklonost prebacio na Arape. Izgrađeni su posebni odnosi sa Egiptom, Libijom, Sirijom i Irakom, dok je Izrael prešao u orbitu Sjedinjenih Država. A onda je došla spektakularna pobeda Izraela u ratu 1967. U jednoj od najsmelijih epizoda u vojnoj istoriji, jevrejska država je po drugi put sprečila genocidnu arapsku invaziju. Izveden je munjevit udar koji je delove teritorija ostavio u izraelskim rukama – Golansku visoravan, Zapadnu obalu i Gazu. Najveći deo toga, zajedno sa oko 70.000 kvadratnih kilometara Sinajskog poluostrva, kasnije je bio vraćen – u zamenu za mir. Izrael je ostao na teritoriji veličine oko 22.000 km² Taj rat, upamćen po imenu 'Šestodnevni', izazvao je talase šoka kako u regionu tako i u svetu.

Novosti o ishodu tog rata zavezonile su na uzbunu u Kremlju. U vreme kada su neprijateljstva počela, SSSR je već duboko bio zagazio u izraelofobiju i podržavao arapske armije. Sok izraelske pobede, koja je podrazumevala štetu od mnogo miliona dolara u upropaštenoj ruskoj ratnoj opremi, izazvao je najdublje neprijateljstvo.

Na svoj karakterističan način, Moskva je pustila pse svojih zadivljujućih 'aktivnih mera' protiv jevrejske države. To je bio pristup koji je izvodila mreža sovjetskih špijunskih agencija koje su posvećene manipulisanju svetskih događaja kroz kombinaciju propagande i špijunaže. Kako se penzionisani KGB general-major Oleg Kalugin prisećao, aktivne mere su bile „srce i duša sovjetske obaveštajne službe“. U intervjuu koga je 1998. dao CNN-u, on je rekao: „Ne prikupljanje obaveštajnih podataka, već subverzija. Aktivne mere da se Zapad oslabi, da se ubaci razdor svake vrste među zapadne zajednice, naročito u NATO-u, da se stvori nesaglasje među saveznicima, da se oslabe Sjedinjene Države u očima naroda Evrope, Azije, Afrike, Latinske Amerike i da se tako pripremi tle za slučaj da do rata zaista dođe.“ Dobro poznat primer je 'Operacija Infekcion' kojom je trebalo ubediti svet da su Amerikanci stvorili HIV kao svoje biološko oružje. Ovu lažnu vest je 1987. godine objavila mreža CBS i po tome postala čuvena.

Prva salva izraelofobije je došla iz Kremlja avgusta 1967, manje od dva meseca pošto je rat završen. U brojnim publikacijama se istovremeno

pojavio članak pod naslovom „Šta je to cionizam?“ Napisao ga je Juri Ivanov, jedan od očeva nove kampanje. U njemu je stajalo da je Izrael, kao plod neograničenih sredstava, deo međunarodne jevrejske zavere da bi se kontrolisala politika, mediji i finansijska tržišta u celom svetu. Očigledni su zajednički koreni sa nacizmom, kao i uticaj *Protokola sionskih mudraca* i drugih starijih antisemitskih izmišljotina. Grudva izraelofobije se zakotrljala i bilo je samo pitanje vremena kada će u tu lavinu biti uhvaćeni univerzitetski kampovi, ekološki i rodni aktivisti, sindikati i cela zgrada globalne levice.

Upoznajte cionologe

Od 1967. pa sve do oko 1988, KGB je sprovodio veliku dezinformacionu kampanju, nazvanu SIG – skraćeno od *Sionistskija Gosudarstva*, ili 'cionističke vlade' – koja je potopila svet izraelofobnom paranojom, ovog puta modelovanom po sovjetskom pogledu na svet i njihovim ciljevima. Šef KGB-a, koji je vodio projekt, bio je Juri Andropov koji je kasnije kratko vodio zemlju do 1984, kada je i umro. Ispod površine, taj tihi urbani intelektualac krio je krutu bezobzirnost u kombinaciji sa nepomerljivim gledištima i entuzijazmom za uništavanje onih koji se s njim ne slažu. Ne bi bilo preterano ako bismo ga nazvali ocem moderne izraelofobije. Ironija je da se posle njegove smrti ispostavilo da je celog života krio svoje jevrejsko poreklo.

SIG je bila prefinjena operacija od koje se čoveku zavrti mozak. General Ion Mihai Pačepa, raniji šef rumunske obaveštajne službe i najviše rangirani špijun koji je ikada prebegao iz sovjetskog bloka, bio je jedan od odgovornih. „Naš je zadatak bio da izvozimo besnu, dementnu mržnju prema američkom cionizmu, tako što smo manipulisali drevnom odbojnošću prema Jevrejima koju su osećali narodi na Srednjem istoku“ sećao se on. Uprkos toj fanatičnosti, Sovjeti su – baš kao i izraelofobi današnjice – tvrdili da oni nemaju ništa protiv Jevreja koji se slažu sa njihovim idealima, što bi značilo da oni nisu antisemiti već samo anticionisti. (List *Washington Post* je 1979. to nazvao 'razlikom bez razlikovanja'.)

Grupa desničarskih ideologa koji su proizvodili ideje za novu kampanju falsifikovanja, bila je poznata pod čudnim imenom 'cionologisti'. Mada su živeli u SSSR-u i radili za komunistički režim, mnogi od njih su se držali starijih, ksenofobnih i ruskih ultra-nacionalističkih gledišta – koje su naučili kako da izraze u terminima marksizma-lenjinizma. U toj je zemlji antisemitizam i dalje bio zvanično zabranjen, pa su poruke modelirane u skladu sa sovjetskim standardima. Pozajmljujući u dobroj meri od *Protokola sionskih mudraca* i od Hitlerove knjige *Mein Kampf*, oni su krenuli da svoje poruke prišivaju iz novo Jevanđelje. Kao što

se cionologista Vladimir Boljšakov sećao u svojim memoarima, njegov uticajni kolega Ivanov je „uspeo da proizvede snažan teoretski temelj za otvoreno kritikovanje cionizma uz pomoć radova Marksa i Lenjina, protiv čega nije bilo argumenata.“

Neprimetni spoj krajnje desnice i levog krila agitpropa lepo se pokazao 1973. godine kada je pariski sud osudio Roberta Leganjea (Legagneux), člana francuske Komunističke partije i uposlenika ruske ambasade u Parizu, za raspirivanje rasne mržnje. Njegov se zločin sastojao u tome što je objavio anti-cionističku propagandu u levičarskom francuskom časopisu, koji kontroliše ruska ambasada. U njemu su se nalazile tipične dezinformacije: Izrael je izjednačen sa nacističkom Nemačkom i optužen da baca Arape u „geta, iza bodljikave žice koncentracionih logora“; judaizam je optužen da navodno propoveda rasnu superiornost „naroda koga je izabrao Bog“, da ispira mozgove izraelske dece da bi ona ubijala nevernike. Tokom suđenja dogodila se senzacija: ispostavilo se da navodno levičarski članak sadrži cele pasuse, kompletno sa tipografskim greškama, preuzete iz pamfleta krajnje desnice štampanog 1906. godine od strane člana sekte Crna Stotina, koja je bila odgovorna za podsticanje pogroma u carskoj Rusiji. U članku je samo reč 'Jevrejin' bila zamenjena rečju 'cionista'.

Propagandni napor je uključio milione novinskih članaka, radio emisija i knjiga. Osnivački tekst sovjetske izraelofobije, *Pažnja: cionizam!*, koji je napisao Juri Ivanov, bio je objavljen 1969. i preštampan mnogo puta. Prodato je 800.000 primeraka na najmanje 16 jezika – od engleskog, arapskog i francuskog, do poljskog, ukrajinskog, estonskog i slovačkog. Judaizam je falsifikovan i predstavljen kao zla i nehumana religija koja je proizvela fašistički cionizam. „U Izraelu, a naročito na okupiranim teritorijama, cionisti su prešli na otvoreni terorizam protiv arapskog stanovništva,“ tvrdilo se tu. „Taj se teror javlja u različitim oblicima, ali svi oni podsećaju na metode koje su primenjivali nacisti za vreme Drugog svetskog rata.“ Jevrejski snovi o samoopredeljenju u svojoj drevnoj domovini predstavljeni su kao globalna opasnost. „Gde god da je to uopšte moguće, međunarodni cionizam (svakako uvek delujući pod izraelskom zastavom) pokušava da podrije prestiž socijalističkih zemalja i da organizuje kako sitne provokacije tako i veliku ideološku subverziju protiv njih,“ trabunja se dalje u knjizi. Zaključak je povratak na antisemitizam stare škole: „Svuda postoje ljudi koji ne skidaju kapu pred vlasnicima novčanika, koji pucaju od para i velikih jazbina, i neće im dozvoliti da ponovo vrebaju iz senke, isto kao što im nacije i istorija neće dozvoliti da izbegnu pravednu kaznu.“ Ovo je postavilo scenu za dolazak cunamija sovjetskih dezinformacija koji će preplaviti svet.

Ivanov je bio vođa grupe od oko dvanaest plodnih cionologa koji su zajedno ubacili talas knjiga koje su prodate u milionskim tiražima. Jevgenij Jevsejev je napisao tipičan naslov za svoju knjigu: *Fašizam pod plavom zvezdom*. U znaku načina na koji su sovjeti prepravljali svoje poruke zavisno od publike, englesko izdanje te knjige, preštampane tokom 1980-ih, imalo je moderniji naslov: *Rasizam pod plavom zvezdom*. Čak su i deca bila mete. Sovjetski izdavač 'Pedagogika' je 1983. objavio knjigu namejenu tinejdžerima pod naslovom *Otrov cionizma*, punu antisemitskih ilustracija. Autor je bila Jelena Modrzinskaja, ranije oficir obaveštajne službe, a prvi tiraž je bio 200.000 primeraka. Svako sovjetsko izraelofobno izdanje bilo je uveličano brojnim recenzijama, prikazima i člancima, namenjenim posebnim grupama publike, kao što su vojnici, partijski aparatčici, sindikati i grupe mladih.

Skoro sve dezinformacije koje su sadržali ti materijali živi su i zdravi, i dobro se osećaju i u 21. veku. Knjiga *Cionizam i aparthejd*, veoma inspirisana knjigom *Mein Kampf*, u svoje vreme je u prvi plan istakla klevetu o aparthejdu koji je i danas nažalost opšte mesto. Februara 2023, neposredno posle 'Dana Holokausta', levičarski član parlamenta iz Laburističke stranke, Kim Džonson, bio je nateran da se izvini jer je pred Donjim domom postavio sledeće pitanje: „Od izbora izraelske fašističke vlade decembra prošle godine, povećan je broj slučajeva u kojima su kršena ljudska prava Palestinaca, uključujući tu i decu. Može li nam premijer objasniti kako reaguje na ono što 'Amnesty International' i druge organizacije koje se zalažu za ljudska prava, nazivaju državom aparthejda?“ Kasnije se ispostavilo da je još jedna kandidatkinja Laburista za parlament, Faiza Šahin, u jednom intervjuu rekla: „Ako ne možete reći da je Izrael država aparthejda ili da Palestinci u ovoj državi ne mogu reći da je rasistička – a da vas Laburistička stranka ne označi kao antisemitu, onda smatram da imamo problem.“

Opstanak jedne od sovjetskih dezinformacija u sadašnjem parlamentu Britanije je jako upadljivo. U Izraelu dva miliona Arapa živi slobodno, jedan od njih, Samer Hadž-Jehija slučajno je direktor najveće banke u zemlji u kojoj postoji 400 aktivnih džamija. (Za razliku od toga, nema nijednog Jevrejina, bankara ili ne, i nema nijedne sinagoge na teritorijama koje kontrolišu Palestinci.) Sva je prilika da 'Amnesty International, koja zvanično promovise sovjetski izraelofobni 'agitprop', i navijači kao što su Džonson i Šahin, pojma nemaju da kao papagaji ponavljaju stare falsifikate koji su došli iz Kremlja.

Napori Moskve su imali neuporedivo veći uspeh nego oni koje je Berlin činio dve decenije ranije. Izabela Tabarovski (Tabarovsky), najistaknutiji svetski stručnjak na ovom polju, čije je istraživanje osvetlilo stvarnu širinu sovjetske izraelofobije,

naglasila je na koji način je kampanja „uspela da isprazni termin 'cionizam' svog značenja kao 'oslobodilačkog pokreta za nacionalno oslobođenje jevrejskog naroda', i umesto toga ga povezala sa rasizmom, fašizmom, nacizmom, genocidom, imperijalizmom, kolonijalizmom, militarizmom i aparthejdom.“ Ukratko, svaka, pa i najmanja od bezbrojnih poluga koje je Kremlj imao na rasploganju, pokrenuta je u službi izraelofobije. U kombinaciji sa drevnim antisemitskim pretpostavkama koje su već podupirale globalne stavove u odnosu na Jevreje, ovim je pokrenut 'efekat leptira' koji i dan danas obuhvata debate, čak i u najstarijem parlamentu.

Topovi i maslinove grančice

Previše je očigledna evolucija od srednjevekovnog antisemitizma, do nacističkog rasizma, do sovjetskih dezinformacija, do moderne izraelofobije. Svaka nova ideologija udobno kooptira klevete, slike i principe koji su postojali pre nje i bili proturani od strane moćnih država. Dok su nacisti pleli mrežu zla oko Jevreja, sovjeti su umesto toga napadali cioniste. U mašinu za proizvodnju dezinformacija ulazila je i srednjevekovna fanatična mržnja prema 'ubicama Hrista', mešala se sa nacističkim idejama o 'prljavom Jevrejину', pa je iz toga izašao 'cionista' kao neprijatelj levice. Ušao je Jevrej in kao đavo, izašao je cionista kao nacista.

Teorije zavere su ostale u središtu fanatizma. Ultranacionalistička retorika i retorika Trećeg rajha nalepljeni su na marksističko-lenjinistički diskurs. Jevreji su predstavljeni kao međunarodni bankari koji kontrolišu finansije, politiku i medije, pa je na kraju bio potreban još samo tanki sloj sovjetske glazure. Cionisti su optuženi da podstiču antisemitizam, čak i da su orkestrirali Holokaust, sve da bi ojačali svoje namere u pogledu jevrejske države – a zatim je rečeno da koriste iste progone da bi ugušili kritike. Judaizam je predstavljen kao zao kult koji inspiriše surove akcije. Tokom poslednje dve decenije trajanja sovjetske imperije, KGB-ove proračunate neistine inficirale su progresivce u celom svetu i postale stalni deo levičarskog razmišljanja. Odatle su se uvukle u institucije, od bratstava u američkim koledžima do hodnika britanskog parlamenta, i do medijskih uredničkih sala na kontinentu. Uticaj radikalnih elita pomogao je da stvar ukliza u savremeni 'mejnstrim', što sve zajedno znači da u drugoj dekadi dvadesetprvog stoleća izraelofobija cveta.

Kao i kod nacista pre njih, glavna meta ruske kampanje je Srednji istok. Tokom 1970-ih, KGB je polivao muslimanske zemlje – već pripremljene delovanjem Muftije i njegovih nacističkih kontrolora – arapskim prevodom *Protokola sionskih mudraca*. Ruski špijuni su proizvodili dokumen-

tarce na arapskom jeziku, navodno dokazujući da su Izrael i Sjedinjene Države cionistički entiteti koji su posvećeni stvaranju jevrejskih kolonija po svim muslimanskim zemljama, što je još jedan očigledan eho nacističkih ideja. Špijuni su se infiltrirali u tu oblast sa jedinim zadatkom da šire 'agitprop' izraelofobije. Kao što se general Pačepa sećao: „Moja je agencija poslala pet stotina takvih tajnih agenata u islamske zemlje. Prema gruboj proceni koja je došla iz Moskve, do 1978. je cela obavještajna zajednica sovjetskog bloka ukupno poslala oko 4.000 takvih uticajnih agenata u islamski svet.“ Dok je SSSR pomagao muslimanskim zemljama da grade bolnice, stanove i infrastrukturu, inženjeri, tehničari i doktori su bili instruisani da šire samo jednu poruku: „Sjedinjene Države su arogantna cionistička imperijalistička i kolonijalna sila, finansirana jevrejskim novcem, koju vode jevrejski političari, a svemu je cilj podjarmljivanje svih muslimanskih zemalja.“

Na raspolaganju je bio veliki broj crteža i karikatura koji su koristili klasičnu nacističku viziju Jevreja kao paukova, pasa, hobotnica, zmija i krvopija. Da bi uvreda bila kompletna, prikazivani su i kao nacisti. Te su ilustracije slate po celom svetu, na mnogim jezicima ako je bilo teksta i još se uvek neke od njih povremeno pojavljuju u medijima na Zapadu. Kao još jedna demonstracija uticaja propagandne kampanje na Srednji istok: one su i danas vrlo raširene u arapskom svetu.

Arapski svet, koji je, zahvaljujući inspiraciji koja je ranije došla od nacista, već bio temeljno zaražen dubokom mržnjom prema Jevrejima, spremno je prihvatio i sovjetsku mutaciju te mržnje. Od samog svog osnivanja 1964, 'Palestinska oslobodilačka organizacija' (PLO) je usvojila levičarski revolucionarni narativ, predstavljajući Izrael kao ispostavu zapadnog imperijalizma, a ne kao izraz jevrejskog samoopredeljenja. Palestinski lider Mahmud Abas je svoj doktorat radio na univerzitetu 'Patris Lumumba' u Moskvi (sada se to zove 'Univerzitet narodnog prijateljstva Rusije'). Direktor, Jevgenij Primakov, bio je mozak 'aktivnih mera', među koje je spadala i HIV dezinformaciona kampanja 'Operacija Infekcija'.

U Abasovoj doktorskoj disertaciji iz 1982, *Veza između nacista i vođa cionističkog pokreta*, jasan je uticaj KGB-a. To je jedan bizaran komad istorijskih falsifikata u kome se tvrdi da su cionisti izmislili Holokaust kao pretekst za formiranje Izraela u Palestini. U jednom od posebno zlih delova teksta, on je pisao: „Cionistički pokret je vodio široku kampanju podsticanja protiv Jevreja koji žive pod nacističkom upravom sa ciljem da se probudi mržnja vlade prema njima, da se podstakne osveta protiv njih, i da se proširi masovno ubijanje.“ Dalje, on tvrdi da je ne više od milion Jevreja ubijeno tokom Holokausta, ali da su cionisti naduvali taj broj da bi stekli više simpatija za svoju stvar. Izuzetan skok preko pameti je i navod

da je Izrael uhvatio i sudio Adolfu Ajhmanu, arhitekti 'Konačnog rešenja', samo da bi ga sprečio da otkrije ulogu cionista u genocidu. Godinu dana kasnije, kao slučajno, istu tvrdnju su javno izneli i razni sovjetski aparatčici.

Slično tome, Jaser Arafat, koji je uživao u bliskim odnosima sa Sovjetskim Savezom, ponovio je skoro reč po reč tu izraelofobnu dezinformaciju u svojim govorima u UN. Na primer, u svom čuvenom govoru pred Generalnom skupštinom UN 1974. godine, poznatom kao 'puška i maslinova grančica', on se založio protiv „imperijalizma, kolonijalizma, neokolonijalizma i rasizma, sa glavnim oblikom u kome se sve to javlja – cionizmom“. Najviša tačka je došla 1975, kada su, posle skoro jedne decenije arapskog i sovjetskog lobiranja, Ujedinjene nacije usvojile Rezoluciju 3379, ponavljajući centralni agitpropov motiv 'cionizam je rasizam'. Godinama je Kremlj pokušavao da ubedi svet da je cionizam izraz jevrejske radikalne superiornosti, moderna manifestacija kompleksa navodnog 'izabranog naroda'. Rezolucija UN je bilo propagandno dostignuće čak impresivnije od AIDS dezinformacije koja se pojavila na CBS TV. Kao što je novinar lista *Spectator*, Goronvi Ris (Rees), u očajanju razmišljao: „Osnovna teza... je bila da biti Jevrejin, biti na to ponosan, biti odlučan da se sačuva pravo da se bude Jevrejin, isto je što i biti neprijatelj ljudske rase.“ Ta rezolucija, koja je 'Britansku uniju studenata' navela da zabrani jevrejska društva na kamповima, povučena je tek 1991. godine.

Do 1973, kada su američke isporuke oružja pomogle Izraelu da za dlaku preživi Jomkipurski rat, arena je postala bojno polje na kome supersile ratuju preko svojih posrednika. Dok im je sovjetska propaganda zujala u ušima, zapadni su levičari, čije su simpatije bile vezane za Crvene, okrenuli leđa izraelskom snu. Cionistički projekat, čiji je cilj bio vraćanje domorodačkog stanovništva, pretvoren je u osvajanje od strane zapadnih kapitalista. Arapi su premodelovani u revolucionare koji se bore protiv imperijalističkih gospodara. Kako se britanska imperija urušila, mržnja prema kolonijalizmu je postala oznaka progresivnog političkog identiteta, pa je ta paradigma nametnuta i nalepljena na izraelsko-arapski sukob, bez obzira koliko tu nije odgovarala. Reč 'Palestinci', koja se ranije odnosila i na Arape i na Jevreje u toj zemlji, sada je opisivala samo Arape. Time je olakšano projektovanje priče o belim suprematistima koji ugnjetavaju domorodački narod.

Moskva postaje globalna

Dok je nacistička izraelofobija bila ograničena na arapsku sferu, Kremlj je svoju verziju projektovao na ceo svet. To je glavni razlog zbog koga je toliko uticajna na današnjem Zapadu. Tabarovski

je otkrio ogromnu širinu propagandne kampanje, što je još uvek malo poznato 'mejnstrimu', naročito onima koji i dalje kao papagaji ponavljaju sovjetsku priču. Operacijom je koordinirala 'Agencija Novosti Pres', sovjetska državna organizacija koja je kasnije preimenovana u *Rusija danas (Russia Today)* ili RT. U njoj rade novinari i propagandisti od kojih su mnogi povezani sa KGB-om i deluju u 110 zemalja.

Osim što je biblioteka izraelofobnih knjiga rasla, desetina miliona primeraka novina i časopisa štampaju se svake godine na 80 jezika, uključujući i engleski, francuski, španski, nemački, arapski, pa čak i hindu. Pamfleti džepnog formata dele se po celom svetu, a naslovi su, između ostalog, *Prevاريو ih cionizam, Cionizam računa na terorizam, Kriminalni savez cionizma i nacizma*. Inostrani servisi moskovskog radija emituju hiljade sati programa svakog meseca, uključujući i na hebrejskom. Preuzimajući recept od nacista, oni svoje poruke prilagođavaju različitim kulturama. Jednog dana tokom 1973. godine slušaoci u Africi bili su bombardovani porukama na engleskom, francuskom i portugalskom, tvrdeći da cionizam ima „ideološki afinitet sa južnoafričkim rasizmom“, što je falsifikat koji obično šire današnji aktivisti izraelofobije. U Latinskoj je Americi cionizam povezan sa američkim imperijalizmom, u Aziji sa strahovima od posleratnog Japana.

U istinskom stilu 'aktivnih mera', radikalne levičarske grupe na Zapadu korišćene su da bi se proširili interesi Rusije, da bi se sledbenici nalektrisali i da bi se prekomorska javnost zarazila izraelofobijom. Te bi mreže ponekad uspevale da sovjetska propaganda nađe mesto na lokalnim radio-stanicama ili da bude štampana u novinama. Moskva je pumpala velike pare u te frontovske organizacije po celoj planeti. Francuska komunistička partija je između 1950. i 1990. dobila 50 miliona dolara, plus besplatno štampanje njenih novina *L'Humanite*, kao i finansiranje njenog dopisnika iz Moskve. List Britanske komunističke partije, *Morning Star*, u kome je Džeremi Korbin bio kolumnista, takođe je imao koristi od sovjetskog finansiranja. (Čovek koji je bio njegov politički savetnik dok je Korbin bio lider Laburista, Endru Marej /Murray/, takođe je pisao za *Morning Star* i radio za 'Novosti'.) Ti su odnosi građeni decenijama. Džordž Orvel (Orwell) je 1940. godine pisao da engleska inteligencija „dobija kuvarске savete iz Pariza, a mišljenja iz Moskve.“ Tokom Hladnog rata su ta uvezena sovjetska mišljenja već bila otrovana izraelofobijom.

Tempo proizvodnje je bio intenzivan. *Soviet Weekly* (nedeljnik), ruske propagandne novine koje su ciljale Britaniju, tokom 1970-ih su objavile seriju moćnih izraelofobnih priča u četiri uzastopna izdanja. Cionizam je tu bio opisan kao „ne toliko jevrejski nacionalistički pokret kakav je ranije bio, već kao organski deo međunarodne –

primarno američke – imperijalističke mašine koja sprovodi neokolonijalističku politiku i ideološku subverziju.“ Kasnije je isti časopis objavio članak pod naslovom „Zbog čega osuđujemo cionizam“, koji je jevrejski nacionalizam obeležio kao rasiističku doktrinu, i tvrdio da su Izraelci „dostojni naslednici Hitlerovog nacionalsocijalizma“. Kao što se vidi, vitriol koji su ove publikacije prosipale ponekad nije mogao da se razlikuje od antisemitizma na krajnjoj desnici. Novine britanske 'Socijalističke radničke partije' su se 1980. godine obrukale kada su objavile pismo vođe fašističkog 'Nacionalnog fronta', jer su njegovu izraelofobnu tiradu zabunom shvatili kao reči levičara.

Među ostale ruske propagandne publikacije u Britaniji spada i *Straight Left* (prava levica) iz 1979, čija je zvezda-kolumnista bio Endrjy Rotštajn (Rothstein), aktivni sovjetski agent. Novinama je direktorovao Sjumias Milne, koji se kasnije uzdigao do funkcije Korbinovog spin-doktora. Novine su bile su zasićene izraelofobijom, u njima je redovno hvaljen palestinski terorizam usmeren prema civilima, a sve je objašnjavano revolucionarnom borbom. „PLO je stekao veliku podršku u Trećem svetu i među socijalističkim zemljama, sa SSSR-om na čelu,“ kuljalo je po tekstovima. Aplaudiralo se iranskoj revoluciji, toj pobedi fašističke teokratije. Opisivana je kao „anti-imperijalistička narodna borba za nezavisnost, slobodu i društvenu pravdu“. Kada su Iranci u Teheranu 1979. uhvatili pedeset dvojicu američkih talaca, list *Straight Left* je to opisao kao „izgovor za stvaranje novog talasa anti-iranske mržnje.“

Može se povući direktna linija od kremaljskog agitpropa, kroz publikacije tipa *Soviet Weekly* i *Straight Left*, do blebetanja krajnje levice na savremenim društvenim medijima. To je bilo posebno vidljivo dok je Džeremi Korbin bio lider laburističke partije. U to je vreme jedna strana na Facebook-u bila naslovljena „Džeremi Korbin nas vodi do pobede“ i na njoj je stajala izraelska zastava uprljana kukastim krstom, što je deo klasične ruske propagande. Na jednoj drugoj, neko od laburista je postavio fotografiju novinara lista *New York Times*-a, sa licima prekrivenim jevrejskim simbolima. To je trebalo da implicira da oni služe cionističkoj agendi. Bila je i ona na kojoj je Hitler nazvan „najvećim čovekom u istoriji“, uz dodatak „gadno je koliko moći Jevreji imaju“; i još jedna: „super-bogate familije cionističkog lobija kontrolišu svet“; i još jedna, na kojoj se kaže da je šest miliona žrtava nacizma „velika laž“ i ponavlja se poricanje Holokausta, što je još jedna ključna karakteristika ruske dezinformacione kampanje. Propagandisti iz doba Hladnog rata su bili jezivo efikasni.

Sovjetska izraelofobija je u Sjedinjenim Državama tekla kroz kanale kao što je 'Komunistička partija SAD', koja je između 1958. i 1980. od Moskve dobila 28 miliona dolara. Kremaljski

memorandumi otkrivaju naročito veliku pobjedu 1971. godine. Članaku 'Novostima' ispituje „duhovnu srodnost cionizma i fašizma“. Tu se kaže da je svaki američki Jevrej koji je povezan sa Izraelom „cionistički fanatik i petokolonaš koji ometa američko-ruski mir“, i da su takvi uspjeli da se uvuku u *New York Times*, istaknute američke novine. Članak je imao naslov *Sovjetsko viđenje Jevreja* i bio je predstavljen kao deo debate u kojoj su se obe strane predstavile. Međutim, cilj članka je postignut: uvesti klevetu „cionizam je nacizam“ u *Times* koji ima široko i uticajno čitateljstvo.

Memorandumi takođe otkrivaju da je početkom 1970-ih, Hajman Lumer, odgovorni urednik lista američke Komunističke partije *Political Affairs*, putovao u Moskvu da bi dobio „materijale koji demaskiraju cionističku anti-sovjetsku kampanju, koje treba naveliko distribuirati u SAD“. Njegov kasniji rad, uključujući i knjigu *Cionizam: uloga u svetskoj politici* iz 1973, lukavo zaobilazi anti-semitske klevete koje bi mogle da uvrede Amerikance, dok se istovremeno fokusira na fanatizam izraelofobije. Američka Komunistička partija nastavlja sve isto do današnjih dana. Na svojoj konvenciji 2010. godine, delegati su razmatrali temu: „Cionizam je oblik rasizma, a rasizmu nema mesta u Komunističkoj partiji!“ Preliminarni član predloga jednoglasno tvrdi da je „Cionizam rasizam i genocid“. I zatim: „Cionizam nije samo virulentna crta buržoaskog nacionalizma, srodna južnoafričkom aparthejdu. On nije samo diverzija protiv radničke klase na Srednjem istoku. Cionizam je prepreka na putu izgradnje jedinstva radničke klase u našoj zemlji“. Američki komunisti moraju da rade na tome da „cionizam završi na đubrištu istorije“, zaključuje članak.

Uz tako ogromne napore da se velike količine propagande upute publici u celom svetu, možda nije iznenađenje da se izraelofobija i dalje tako jako drži na današnjoj levljici, kao i u institucijama kojima ona dominira.

Oni čak i ne znaju

Deo razloga zbog kojih su tako ogromni resursi prosuti u 'aktivne mere' protiv Izraela bilo je to što se tako pomoglo SSSR-u da ostvari ciljeve svoje spoljnje politike. Kao što Tabarovski piše: „Anti-cionizam je Moskvi pomogao da se srodi kako sa svojim arapskim saveznicima, tako i sa zapadnom krajnjom levicom svih boja. Pošto je cionizam postavljen za žrtveno jare za sve najveće grehove čovečanstva, sovjetska propaganda je mogla da uzme bodove tako što će ga izjednačiti sa rasizmom na afričkim radio stanicama i sa ukrajinskim nacionalizmom na kijevskoj TV“. Kao znak koji ukazuje na diplomatske ciljeve izraelofobne dezinformacije, timove cionologa je nadgledao Ivan Milovanov, šef kremaljskog odeljenja

za Srednji istok, koji je lično odobravao sve što je izlazilo o 'međunarodnom cionizmu'.

Lideri diplomatija zemalja u razvoju koji su dolazili u posete Moskvi, bili su uveravani u dobru volju domaćina, pod uslovom da se priključe osudi „imperijalizma i cionizma“, dok su ruske ambasade u prekomorskim zemljama sejale toksične dezinformacije. Početkom 1970-ih, sovjetski ambasador u Vašingtonu, Anatolij Dobrinjin, uspostavio je specijalni savet za propagandu u samoj ambasadi. Među njegove ciljeve je spadalo: kresanje javne podrške jevrejskoj državi; navođenje ljudi da dovode u pitanje lojalnost 'cionista'; izazivanje pukotina između vlada Sjedinjenih Država i Izraela; i uveravanje američke javnosti da treba da se gnušaju „bestidnog lica lidera novouspostavljene cionističke 'više rase' iz Tel Aviva“. Paralelne operacije KGB-a su radile na sejanju razdora između Jevreja i crnaca u Americi i podriivanju jevrejskih zajednica.

Ove napore su podržavali brojni simpatizeri Sovjetskog Saveza u svetu. Da li je to radio jer je bio cinik, ili je bio iskren, ili je to bilo prosto posledica osmoze, revolucionar Če Gevara – koji je 1959. posetio Gazu – i sam je učinio doprinos širenju izraelofobije. Godine 1967, u članku za britanski časopis *New Left Review* (časopis nove levice), on je mapirao borbu između 'imperijalizma' i socijalista po celoj planeti. Kada je došao do Srednjeg istoka, ležerno je opisao „Izrael, koga pomažu imperijalisti i progresivne zemlje u toj zoni“. To je bio „samo još jedan vulkan koji pretri erupcijom u današnjem svetu“, pisao je on. U stvarnosti, naravno, Jevreji nisu bili alatka imperijalnih sila, već narod-lutalica sa domorodačkim korenima, koji teži formiranju postkolonijalne države. Arapske zemlje su spadale među najmanje 'progresivne' na svetu. Međutim, kada je ideologija na prvom mestu, stvarnost može malo da učini. Godine 1990, neposredno pre nego što se SSSR raspao, njegove zvanične novine *Pravda* objavile su neku okasnelu *mea culpa* izjavu. Tu se priznalo da je „grupa autora, koja se pretvarala da se bori protiv cionizma, učinila znatnu štetu i oživela mnoge ideje antisemitska propagande 'Crnih stotina' (*reakcionarni pokret iz vremena carske Rusije, nastao tokom i nakon revolucije 1905. – prim. prev.*) i ideje fašističkog porekla. Krijući se iza marksističke frazeologije, propagandisti su izlazili sa grubim napadima na jevrejsku kulturu, na judaizam i na Jevreje generalno.“ Ali to je bilo malo, i jako kasno. Virus je davno bio pušten i već je imao sopstveni život. Kao što je istakao dr Jovan Bajford, psiholog i stručnjak za teorije zavera, već se došlo do tačke u kojoj je „krajnja levica u Britaniji i na kontinentu, na politiku na Srednjem istoku gledala skoro isključivo kroz prizmu sovjetskog anti-cionizma.“

Čoveku oduzima dah današnja sličnost pogleda na svet modernih levičara i sovjetskih falsifikata iz

tog vremena. Nije nikakvo preterivanje ako se kaže da je skoro kompletna izraelofobija koja je sada u cirkulaciji: da je Izrael rasistička država, da je cionizam kolonijalizam, da genocidni Izraelci nisu ništa bolji od nacista, da se u Izraelu praktikuje aparthejd, da su priče o Holokaustu preterane, da su Jevreji u dijaspori peta kolona koja služi samo interesima Izraela – posledica diseminacije i izmišljotina sovjetskih doktora za spinove, a sve je zasnovano na tekstovima klasičnog antisemitizma, kao što su *Protokoli sionskih mudraca* i Hitlerov *Mein Kampf*.

Uglavnom zahvaljujući ruskim naporima, mnogi progresivci koji inače nemaju zle namere, ne vide ništa loše u tome što optužuju Izrael da podvrgava Palestince novom Holokaustu, uprkos tome što, recimo, ne postoje gasne komore, ne postoje jame za leševe u nacističkom stilu, što u jevrejskoj državi nema zakona koji podržavaju rasnu diskriminaciju, da se ne pominje to što palestinska populacija raste. Oni ne vide šta je loše u tome što se koristi kleveta 'aparthejda', mada je, na primer, nedavno jedan sudija – Arapin i musliman – strpao u zatvor ranijeg premijera Izraela zbog korupcije. (Ako posetite Zapadnu obalu, naići ćete na velike crvene znakove na ulazu u arapska područja, kojima se Izraelci opominju da ne ulaze, iz razloga sopstvene bezbednosti. Teško se drži argument da je Izrael – a ne njegovi susedi – država aparthejda.)

Oni veselo porede cionizam sa imperijalističkim kolonijalizmom, zanemarujući činjenicu da jevrejski pioniri nisu bili armija koja vrši invaziju, već skupina jadnih izbeglica koje su sanjale o samoupravi u svojoj drevnoj domovini posle hiljada godina života koji je bio na milost i nemilost raznim ruljama. (Kao što je Hercl rekao, oni su jednostavno želeli mesto na kome je „u redu što su nam nosevi kukasti, što su nam brade crne ili riđe, ili noge krive, i da samo zbog toga nećemo biti prezreni. Tamo gde možemo da živimo kao slobodan narod, na svojoj zemlji.“ Teško da beli suprematisti i imperijalisti imaju takve želje.) Oni uzimaju zdravo za gotovo da je 'cionizam jednako rasizam', potpuno nesvesni da je ta fraza skuvana za vreme Hladnog rata u Moskvi i da ne može da preživi kontakt sa stvarnošću. Čak i činjenica da se reč 'cionista' danas na nekim mestima smatra bezobraznom svedoči o veštini sovjetskog propagandnog aparata i KGB-a.

U umovima miliona ljudi u celom svetu, sovjetski agitprop je uspeo da redefiniše cionizam: to više nije odgovor na hiljade godina progona, već buržoaski imperijalistički projekat. Tako je antisemitizam očišćen, a progresivcima je dozvoljeno da uživaju u staroj mržnji, uveravajući sami sebe da samo zauzimaju principijelan stav protiv Izraela. Decenijama hladnoratovski komunisti i savremeni izraelofobi govore: nismo mi antisemiti, mi smo samo protiv cionizma. Međutim, to što oni

zastupaju je drevna fanatična mržnja, zasnovana na dezinformacijama i paranoji. Sovjetska izraelofobija skoro šest decenija drži u šaci modernu levicu. Svoje lake mete nalazi među onima koji ništa ne znaju o Izraelu, cionizmu i Jevrejima, ali poseduju impulse koje su neoštećene nasledili iz prethodnih stoleća.

Evo Teherana

Lako je čuditi se zbog čega je iranski režim toliko opsednut jevrejskom državom. Ne samo da se te dve nacije nigde ne graniče, nemaju nikakve bilateralne sporove, razdvojene su hiljadama kilometara. U ne tako davnoj prošlosti imali su bliske odnose jer su Jevreji živeli u Persiji 2.700 godina. Veliki delovi iranskog stanovništva imaju dobro mišljenje o Izraelu. Međutim, pošto je preuzeo vlast u revoluciji 1979. godine, Ajatolah Ruholah Homeini je svoj režim postavio za emotivnog zaštitnika palestinske stvari, stavljajući sunitske države pred iskušenje da se pridruže iranskom šiitskom vođstvu, proširujući uticaj Teherana i podrivajući države koje mu nisu prijateljske. Štaviše, proročanstvo o dolazećem Mahdi mesiji, koje je centralno za njegovu sortu islama, podrazumeva apokaliptičnu bitku protiv Jevreja. Fokusranje pažnje stanovništva na jevrejskog satanu, pokazalo se korisnim skretanjem pažnje sa jednog životnog standarda, sa korupcije i represije koju narod trpi. Iz tih, ali i iz drugih razloga, on je zgrabio priliku da postane prvi i najvažniji zastavnik izraelofobije.

Danas iranski režim pumpa ogromne količine sofisticirane, višejezične izraelofobne propagande koja se seje i gaji u celom svetu, uglavnom putem Interneta. Stotine vebajtova sa bazom u Teheranu, i mnoge hiljade društvenih postova na društvenim mrežama, bljuju te dezinformacije i seju izraelofobiju i neslogu na Zapadu. Sajtovi i adrese koje sam tokom svoje novinarske karijere forenzično ispratio do 'Islamske revolucionarne garde', rutinski šire materijal kao što su crteži krvožednih izraelskih vojnika, zajedno sa istim takvim iz Saudijske Arabije i Sjedinjenih Država i napadno poricanje Holokausta. Holokaust se često koristi da bi se prikazao razlog postojanja Izraela.

Po šablonu koji je sada već sasvim, i previše, poznat, iransku izraelofobiju prate pokušaji destabilizacije britanskog društva. Posredničke adrese hvale levičarske bukače Džordža Galoveja (Galloway) i Rebeku Long-Bejli (Long-Bailey), pokušavaju da podriju BBC u vezi načina na koji je pokrivena smrt Princa Filipa, prenose crteže koji prikazuju britanske rakete koje padaju po deci. (Zaista, Galovej je pisao za posrednika iranskog režima, propagandni sajt sa vestima nazvanim *American Herald Tribune*, koji je američko Ministarstvo pravde zatvorilo 2020. godine.) Kao i sovjetska izraelofobna propaganda ranije, tako i

ovi iranski materijali nailaze na otvorenu ulaznu kapiju na Zapad putem krajnje levice. Otuda emaniraju kroz liberalne krugove i šire se generalno.

To je samo vrh ledenog brega. Propagandisti koji rade za Hamas, koji ima snažne odnose sa Iranom zajedno sa drugim terorističkim organizacijama, redovno bljuju sofisticiranu izraelofobnu propagandu koja nalazi put ka mejnstrimu na Zapadu putem portala 'društvena nepravda'. Aktivisti rutinski snimaju nasilje u Siriji ili na drugim mestima i to lažno predstavljaju kao izraelsku brutalnost. To sve ide zajedno sa lavinom mimova, karikatura, crteža i video snimaka koji prezentiraju lažne činjenice kao istinu. Kao što je Orvel primetio: „Jedan od znakova antisemitizma je sposobnost da se veruje pričama koje nikako ne mogu biti istinite.“ Sa virusom izraelofobije koji je već zarazio velike delove liberalne levice, ovaj neprekidni propagandni napor nailazi na prijemčivu publiku. Sve je upakovano u jezik anti-kolonijalizma, anti-rasizma i antifašizma i bilo je veoma efikasno u procesu kooptiranja mnogih zapadnih liberala – koji, inače, imaju dobre namere.

Šesto poglavlje

OSAM NAZNAKA I PET TAČAKA PRITISKA

Ova je knjiga, nadam se, pokazala da izraelofobija nije neki nov fenomen, već jednostavno najnovije lice monstruma sa više glava. Koreni mu se mogu pratiti hiljadama godina u prošlost. Antisemitizam koji je sledio posle Isusove smrti pre dve hiljade godina, dominirao je tokom mnogo vekova, sve dok nije bio uključen u veću ideologiju baziranu na rasi, sa nacistima kao glavnim zastupnicima; to je onda, sa svoje strane, uključeno u proždiruću mržnju prema jevrejskoj državi. Tokom godina, široko obuhvatni naponi timova propagandista u Berlinu, Moskvi i Teheranu stvarali su falsifikate sa takvom veštinom da su oni postali deo načina na koji mnogi ljudi razgovaraju ili misle. Prošlo stoleće je na više načina bilo bojno polje na kome se modelirao moderni um, a prvi naspram vatrene linije bili su Jevreji.

Ali to je stara predrasuda. Ona počiva na istim teorijama zavere i prošaputanim pretpostavkama koje su toliko duboko i tako dugo usađivane u našu kulturu da se na njih niko i ne osvrće. Izraelofobija je kao jezik koga dobro poznajemo, izgovaran novim akcentovanjem, ili govor mržnje napisan drugačijim fontom, ili rimejk neprijatnog klasičnog filma. Kao što je Jakobson zapisao: „Izrael, naravno, nije izneverio očekivanja svojih neprijatelja, naprotiv – potvrdio ih je. Šta drugo osim genocida i aparthejda može da se očekuje od naroda koji se družio sa đavolom i pio krv nejevrejske dece?“

Prevazilaženje izraelofobije počinje identifikacijom izraelofobije. Pošto toliko insistira na skrivanju iza anti-rasizma ili društvene pravde, stvar može da bude i varljiva. Evo osam naznaka:

1. Javlja se iste one stare antisemitske teorije zavere o tome kako Jevreji kontrolišu finansijska tržišta, medije i politiku, ali sada Izrael i Mosad vuku konce.
2. Izlivaju se stare priče sovjetske propagande, sa klevetama kao što su: cionizam je kolonijalizam; Izraelci su zli kao što su nacisti bili; u Izraelu se primenjuje aparthejd, etničko čišćenje i genocid; Holokaust je preuveličan i Izrael ga koristi kako bi stekao simpatije; Jevreji u dijaspori su peta kolona koja služi interesima Izraela.
3. Progoni koje je jevrejski narod doživljavao se preimenuju, pa se za njih krive samo Jevreji; na primer, Izrael se optužuje da sprovodi Holokaust nad Palestincima.
4. Izrael se prikazuje kao najgora država na Zemljinoj kugli, dok se ignorišu zločini koje čine druge zemlje, čak i zločini koji su neuporedivo gori, ili se čak čine u neposrednoj blizini, u regionu.
5. Mane Izraela se koriste da bi se podrio sam njegov legitimitet, umesto da za te mane budu okrivljeni oni koji su za njih odgovorni.
6. Poriče se istorija jevrejskog naroda u zemlji Izraela.
7. Izrael se optužuje da 'nema pravo da postoji', što je zasnovano na pogrešnoj pretpostavci nelegalnosti, na kolonijalizmu, beloj supremaciji i rasizmu.
8. Na jevrejsku državu se primenjuju moralni standardi kojih se nijedna druga zemlja ne pridržava, niti se ijedna ikad pridržavala.

Ovo nije kompletan spisak, ima još naznaka koje ukazuju na izraelofobiju, od kojih su neke sasvim suptilne. Čak i kada ste identifikovali izraelofobiju suprotstavljanje može da bude đavolski teško. Zbog njene duboke usađenosti u kulturu teško je ljude navesti da je prepoznaju. Oni koji se već iz navike protive jevrejskoj državi verovatno su već često optuživani za antisemitizam, tako da imaju spremno oružje za odbranu. Prvo takvo oružje – kao što je već bilo rečeno – jeste argument: „Nisam ja antisemita, ja sam anti-cionista“. Ako to dovedete u pitanje, smesta ćete biti optuženi da pokušavate da učitate kritikovanje Izraela. Korišćenje koncepta izraelofobije i njegove definicije može da pomogne, ali će se mržnja brzo preobraziti da bi izbegla da bude otkrivena, i potražiće pribežište na drugom mestu. Međutim, postoji potreba da se izraelofobija brzo i lako izvuče iza svog retoričkog paravana.

Pokušajte sledeće. Postoji najmanje pet tačaka na koje treba pritisnuti da bi se otvorio zaštitni

oklop bolesnika od izraelofobije, da bi se prikazalo osetljivo telo neproverenih pretpostavki koje leže ispod. Do njih se može probiti pitanjima. Znaćete da ste pogodili onda kada druga strana može da posegne samo za poznatim odbranama, mada ste njih već ranije zaobišli.

Neće svako pitanje delovati na svakoga, naravno. Oni koji su palestinskog porekla, na primer, verovatno imaju jako dobar i razuman odgovor na prvo pitanje. Ali ako pronađete pravu kombinaciju pravog jezika u pravom trenutku, možda ćete moći da započnete debatu na teme iz ove knjige. A ako ne uspete da promenite mišljenje osobe sa kojom razgovarate – koliko često se to događa? – možda ćete uspeti da utičete na ljude koji slušaju razgovor, ili da ih bar navedete da razmisle.

1. *Kakve to veze ima sa vama?*

Od ulica Mančestera do studentskih kampova u Mičigenu, mnogi izraelofobi nemaju 'psa' za borbu. Pošto nemaju nikakve veze sa regionom, mogli su da budu izabrani da učestvuju i u kampanji za prava Afro-brazilaca ili stanovnika ostrva Tores ili etničkih Pigmeja u Centralnoj Africi koji stradaju od ruku Bantu naroda. Ovim se ne želi reći da je fokusiranje na nečije patnje samo po sebi pogrešno. (Ovde ne govorim o razumnim učesnicima kampanje, samo o onima koji svoje argumente baziraju na falsifikatima i demonizaciji.) Ali zašto toliko mnogo ljudi navija za Palestince?

Teško je reći da je to zato što se brinu za njihovu dobrobit. Da je slučaj takav, učesnici u kampanji bi bili jednako glasni kada Asad bombarduje palestinsku zajednicu u Jarmuku ili kada Hamas ugnjetava sopstveni narod. Gledano šire, pošto neuporedivo više muslimana biva ubijeno od strane islamističkih terorista i tirana nego što to čini Izrael, očekivalo bi se da demonstranti imaju nešto da kažu o tome.

Obično postoje dva prava objašnjenja. Prvo: palestinska stvar je postala ideološki totem za levičarski revolucionarni instinkt i za kolektivni izraz političkog identiteta pripadnika.

Drugo: Jevreji.

2. *Da li možete da prihvatite činjenicu da Izrael poseduje mnoge zadivljujuće kvalitete, naročito ako se poredi sa drugim državama u regionu? Ako ne, zašto ne?*

Razumni kritičari ne osećaju pretnju od aspekata Izraela koji zaslužuju pohvalu. Pošto nemaju predrasuda, oni uočavaju liberalni stav države u odnosu na istopolne odnose, na primer, ili njenu (možda nesavršenu) odbranu prava manjina, kao nešto što treba slaviti. Izraelofobija, međutim, počiva na demonizaciji koja pojačava zla koja Izrael čini, pretvara ih u zloćudna i u najveću svetsku silu zla. Ako pohvala dobrih stvari zastaje u grlu dotične

osobe, to može da bude znak fanatizma. Za one koji su gadno zaraženi, čak ni odlična hrana u Izraelu nije prihvatljiva.

Nema potrebe naglašavati da ima mnogo pozitivnih aspekata u palestinskom društvu, kao što je karakteristično gostoprimstvo, lojalnost, porodična i društvena solidarnost, poštovanje starijih, da se kuhinja i ne pominje. I to je lako prepoznati.

3. *Da li možete da artikulirate svoju kritiku a da ne ponavljate davno diskreditovane sovjetske laži i druge falsifikate?*

Ponavljanje agitpropovskih gluposti je zaista znak koji odaje izraelofobiju i potpuno je odvoja od legitimne kritike. Tu spadaju falsifikovane optužbe za genocid, aparthejd, belu supremaciju, kolonijalizam naseljenika i tako dalje. Kao što smo videli, svaku klevetu je lako poreći, ali se one lako smatraju ispravnim zbog njihove duge istorije postojanja. Retko ćete sresti nekog ko zna da su te stvari skuvali propagandisti iz Moskve ili nacističkog Berlina.

4. *U svetu postoje neuporedivo gore nepravde i kršenja ljudskih prava, naročito na Srednjem istoku. Da li je to istina?*

Od ukrajinskog pakla do građanskih ratova u Jemenu i Mjanmaru – samo ovaj poslednji je odneo 20.000 života u 2022. godini, u poređenju sa 255 smrtnih slučajeva u izraelsko-palestinskom sukobu – palestinska stvar izgleda kao tužno mali primer patnje i otimačina u celom svetu. Ako ne postoji uticaj predrasuda, oko toga bi bilo lako sporazumeti se. Najzad, to uopšte ne treba da umanjuje simpatije prema Palestincima. Međutim, izraelofobija, kao što smo videli, počiva na demonizaciji. Ako osoba ima takav pogled na svet, nema šanse da će prihvatiti činjenicu koja govori o veličini sukoba.

5. *Anamneza izraelskog pridržavanja moralnih načela*

Zbog dejstva demonizacije, ideja da se Izrael pridržava moralnih načela zvuči nemoguće. Uporedimo sada Izrael sa Britanijom i Sjedinjenim Američkim Državama, na primer, sa njihovom istorijom imperije, mešanja u prekomorske poslove, rasno ugnjetavanje i ratove u dalekim zemljama, i stvar prestaje da bude baš tako jasna. Uporedimo Izrael sa susedima, i stvari jednostavno postaju neuporedive. Štaviše, jevrejska država je suočena sa najvećim bezbednosnim iskušenjima u poređenju sa bilo kojom drugom demokratijom. Ako se uzme u obzir anamneza drugih – britanske snage u Irskoj, ili Kraljevsko vazduhoplovstvo u Drezdenu, invazija na Irak pod vođstvom SAD – da li oni imaju bolju istoriju pridržavanja moralnim načelima? Zašto se pred Izrael uvek postavljaju stan-

dardi ponašanja koje nijedna zemlja u istoriji nikad nije dostigla?

Ta bi pitanja mogla da pomognu. Problem, međutim, nije lako rešiv. Deo izazova je što kulturalni ratovi besne, a Izrael je postao povezan sa političkim identitetima ljudi. Kada je izraelofobija postala kulturalno fabričko podešavanje Korbinove Laburističke partije, kilometrima se otegao red onih koji su čekali da prisustvuju događaju 'Konzervativni prijatelji Izraela', u organizaciji Torijevaca. Kada je Sir Keir Starmer preuzeo vođstvo u Laburističkoj partiji, i kada je vetar promenio smer, redovi pred događaj 'Laburistički prijatelji Izraela' bio je još duži.

I posle svega, gde su sada tu Jevreji?

Ono što moramo je da radimo u pravcu budućnosti u kojoj Izrael neće biti ni demonizovan niti fetišiziran već tretiran onako kakav jeste: na mnogo načina izuzetan, u mnogom pogledu zabrinjavajući, u krajnjem zbiru – sa svim svojim herojima i nevaljalcima – samo još jedna zemlja. Tek tada će doći kraj izraelofobiji.

Napomena za kraj

Ja zapravo nisam prvi kome je na pamet pala reč 'izraelofobija'. Kada sam se toga dosetio, pogledao sam na Google-u i otkrio da je italijansko-izraelska novinarka Fiama Nirenstein već koristila tu reč, mada bez moje definicije i kontekstualizacije, pa zato nije ni ušla u širu upotrebu. Kako shvatam, tu reč je prvi skovao istoričar Rafael Israeli, negde 1990-ih.

Jacob Timothy Wallis Simons je nagrađivani britanski novinar i romanopisac. Rođen je 1978. godine u Londonu. Studirao na St. Peter's College u Oksfordu, doktorirao na univerzitetu West Anglia 2009. godine. Od 2021. je urednik časopisa 'The Jewish Chronicle'. Radio i pisao za brojne novine i časopise. Izveštavao je iz Evrope, Afrike, Latinske Amerike i sa Srednjeg istoka. Pripremio je brojne radio-dokumentarce za BBC na razne teme. Napisao je četiri romana.

Preveo Brane Popović

Ivan Ivanji

Među špijunima, izdajnicima i junacima

Na Dan pobede, 9. maja 2024, preminuo je veliki pisac, prevodilac i svedok jedne epohe. U znak sećanja na dragog prijatelja naše izdavačke kuće, prenosimo jedan od poslednjih Ivanjijevih tekstova, koji je magazin „Vreme“ objavio 1. maja ove godine.

Ivo Andrić je 19. aprila 1939. predao akreditivne kao kraljevski poslanik u Nemačkoj, a nekoliko meseci kasnije, 1. septembra, počeo je Drugi svetski rat. Srećom mogao je da se osloni na odličnog vojnog izaslanika, pukovnika Vladimira Vauhnik. Ispostaviće se da je on bio najbolji špijun Kraljevine Jugoslavije.

Zbog mladosti prestolonaslednika Petra regent Jugoslavije bio je knez Pavle Karađorđević, predsednik vlade Dragiša Cvetković, ministar inostranih dela Aleksandar Cincar-Marković, prethodnik Ive Andrića na mestu ambasadora u Berlinu. Oni su vodili pregovore o pristupanju Jugoslavije Trojnom paktu osnovanom kao savez Nemačke, Italije i Japana. Hitler se pre toga bio postarao da mu pristupe Mađarska, Rumunija i Bugarska.

Andrić je prisustvovao samo protokolarnim događajima, nije imao pristup pregovorima, nije, naravno, ni vojni izaslanik Kraljevine Jugoslavije u Berlinu, pukovnik Vladimir Vauhnik, ali on je saznavao sve zahvaljujući prijateljstvu sa mađarskim kolegom, pukovnikom Homlok. Javio je svom ministarstvu odbrane i generalštabu posebnom vezom da su knez Pavle i Cvetković delovali „veoma zaplašeno“, verovali da je pristupanje paktu jedini način da se održi egzistencija države. Druženje šarmantnog Vauhnik sa kolegama i mnogim znamenitim ličnostima u nacističkoj Nemačkoj koristiće mu i kada za vreme rata bude počeo da se bavi obaveštajnim radom iz Ljubljane. Posebno je ostao blizak sa švedskim vojnim izaslanikom Juhlinom Danfeltom.

O puču 27. marta 1941. zbog pristupanja Jugoslavije Trojnom paktu Vauhnik je zabeležio: „Taj dan bio je najžalosniji dan u mom životu, još više zbog toga što su ovaj udes skrivila dva moja druga iz vojske.“ Javio je koje će vojne formacije, koje eskadrile aviona bez objave rata napasti Jugoslaviju tačno u dan i sat, takođe i podatke o nemačkom „Planu Barbarosa“, napadu na Sovjetski Savez, koji će se odložiti zbog dešavanja u Beogradu.

Posle će u toku obaveštajnog rada često naglašavati da je on obrazovan kao generalštabni

oficir, da bi trebalo da se bori na čelu korpusa, a ne da bude špijun.

Zatvorenik Gestapoa

Kao diplomata poražene, rasturene zemlje vraćen je u Beograd samo da bi ga Gestapo tamo uhapsio i vratio u Berlin. Ako mu je verovati, u okviru brojnih saslušanja kojima je bio podvrgnut dobro je koristio svoje vojno obrazovanje: „Uskoro više nisam znao kada sam zatočenik bez ikakvih prava, izručen na milost i nemilost Gestapou, a kada sam ulazio u ulogu predavača koji poučava šupljoglavce oko Gestapoa.“ Nemci su to izokrenuli i objavili da im je „...kao uvereni prijatelj stavio na raspolaganje veoma važne podatke o destruktivnoj delatnosti sovjetskih agenata.“

U Turskoj i Švajcarskoj objavljivano je da se kao komandant nemačke divizije bori na Istočnom frontu, a on je zapravo sedeo u samici gestapovskog zatvora.

Povremeno je jedan od najviših Hitlerovih eksperta za bezbednost, Valter Šelenberg, pozivao Vauhniku više na kolegijalne razgovore, nego na saslušanje. Šelenberg je bio najmlađi esesovski general, šef obaveštajnog i kontraobaveštajnog odeljenja. Doduše, on će već decembra 1943. u Štokholmu imati susret sa Abramom Hevitom, agentom američke službe OSS, prethodnice CIA. U svojim memoarima „U lavirintu špijunaže“ kratko pominje Vauhniku koji je, kako su konstatovali presretanjem njegovih izveštaja Beogradu, tačno izneo podatke o nemačkoj proizvodnji ratnih aviona, što je predloženo samom Hitleru. Firer je pobesneo i izgrdio kontraobaveštajce što nisu uspeali da spreče da takvi podaci procure. Šelenberg tvrdi da je uspeo Vauhniku da zaposli u svojoj službi. Teško je reći da li je naš oficir vešto uspeo da zavara protivnika ili je postao dvostruki agent.

Špijunska mreža sa centralom u Ljubljani

Kakogod, pušten je u Zagreb sa zadatkom da pomogne u organizaciji ustaške vojske. Pravio se da je pristao samo da bi uspostavio veze sa mnogim hrvatskim visokim oficirima i funkcionerima što će koristiti kad u Ljubljani bude osnovao obaveštajnu službu u korist Londona.

Pavelićeva vlada ga je imenovala za domobranskog pukovnika, ali se na dužnost nije javljao, nikad nije obukao hrvatsku uniformu, simulirao je bolest tako da mu je najzad dozvoljeno da na „lečenje“ ode u Ljubljanu.

Tamo se zaposlio u pilani nekog svog daljeg rođaka kao pisar. Nemačka i italijanska obaveštajna služba znale su ko je, opservirale ga, poverovale da se „smirio“, a njima pred nosom ispleo je mrežu svojih saradnika preko pola Evrope.

Posebno su zanimljiva poglavlja knjige o radu BBZ. BBZ je bilo ime Vauhnikove obaveštajne organizacije, ali istovremeno i njegov pseudonim. Izmislio je tu šifru uzimajući inicijale svog imena ćirilicom BB i dodao Z kao početno slovo Zagreba.

Možda nikad nigde nije preciznije opisano kako treba da rade obaveštajne službe za vreme ratova, šta je razlika između legalnog pribavljanja obaveštenja preko diplomata i ilegalnog putem špijunaže, kao što je to učinio Vauhnik. Neke svoje izvore pominje pravim imenima, na prvom mestu A. A, Antu Anića, koji je pre rata radio u kontraobaveštajnoj službi jugoslovenskog generalštaba i koji je postao ravnopravni košef BBZ-a, i svoju rođaku Melitu Taler iz Zagreba, koju su Nemci pred kraj rata otkrili i streljali.

Neprijatelj komunista i fašista

Iako je radio za Engleze, Vauhnik je često bio nezadovoljan Čečilovom politikom, kritikuje ga što je „ostavio na cedilu“ Dražu Mihajlovića. Najviše je nesrećan bio što zapadne sile nisu novi front otvorile na jugoslovenskoj obali, nego u Francuskoj.

Vauhnik je jednako bio neprijatelj komunista i fašista. U njegovim tekstovima se razaznaje da mu je prosto neprijatno da piše o uspesima „ustanika“, ne voli da izgovori reč „partizan“, piše o njima i kao o „Trećoj internacionali“, iako je Staljin „Treću internacionalu“, bolje poznatu kao Kominternu, raspustio 15. maja 1943.

Ilegalna destilerija žestokih pića i drugi trikovi

Jedan od Vauhnikovih trikova bila je izgradnja podzemne destilerije za proizvodnju žestokih pića i likera, pre svega viskija i konjaka. Kupovao je jeftina slovenačka vina i svojom „mašinom“ ih prepekao u žestoko piće, dodavao neku esenciju, svoj proizvod prelivao u prazne boce originalnih flaša. Tim pićem je „plaćao“ svoje kurire i doušnike, rado su ih primali umesto nemačkih maraka, a dolara Vauhnik nikada nije imao dovoljno. Primaoci pića nisu bili navikli na ukuse originala, nije ih bilo teško zavarati.

Najuspeliji trik je Vauhnik izveo još u Berlinu kao vojni izaslanik. Gestapo ga je svuda pratio. Slučajno je sreo čoveka, po zanimanju trgovačkog putnika, koji je mnogo ličio na njega. Predstavio mu se, rekao da ima ljubomornu ženu, da bi gospodin mogao da mu pomogne, da se uz pristojnu nagradu ponekad s njim zameni, provoza njegovim automobilom, ode u bioskop, da bi on mogao bezbedno da se nađe sa ljubavnicom. Pošto su se zbližili, Vauhnik ga je angažovao da zavara gestapovce. Na kraju je čak u vili jednog poznatog glumca zakazao sastanak svog dvojnika sa nacističkim agentom da bi saznao šta bi ga pitali, dvojnik je trebalo samo da sluša i da mrmlja: „Hm, hm...Da, da“. Uspelo je.

Mreža saradnika

BBZ je imao oko 60 saradnika, 14 je otkriveno i ubijeno, osmorica su osuđena na robiju ili poslata u koncentracione logore. Vauhnik tuguje što su poginuli ustanici, borci protiv okupatora, posle rata slavljeni kao heroji „...dok su naši mrtvi morali da ostanu pokriveni plaštom ćutanja.“

Logično je da je majstor kao Vauhnik izbegao hapšenje, 23. juna 1944. uspeo je da prebегne u Švajcarsku i da se javi tamošnjim vlastima. Decembra 1947. brodom je otplovio u Argentinu, umro je 30. marta 1955. u Buenos Ajresu i tamo sahranjen na groblju Čakarita. Njegov brat Miloš uspeo je da njegove posmrtnе ostatke vrati u domovinu, veliki špijun počiva u porodičnoj grobnici u Spodnjem Jakobskom Dolu na severoistoku Slovenije.

Vauhnik je o svom radu za vreme rata zaključio: „Ukoliko nas je posao u početku dražio, kako je vreme prolazilo postajao nam je uživanje. Na kraju je postao strast.“ Nekoliko puta je počeo da piše memoare, a Vladimir Petrović je proučio sve njegove objavljene i neke neobjavljene rukopise i priredio kao jedno delo objavljeno u „Akademske knjizi“ u Novom Sadu pod naslovom „Među izdajnicima, špijunima i junacima“. Petrović nije ni politolog, ni stručnjak za vojna pitanja, to što je novinar i uspešan autor kratkih priča doprinelo je svežini stila kojim piše o generalštabnom pukovniku Vladimiru Vauhniku, najuspešnijem špijunu sa ovih prostora. Ova knjiga je nezaobilazna za eksperte, ali veoma zanimljiva i za ljubitelje krimića i špijunskih romana.

U ovom broju

Ela Ninić-Krstić: *Mama*

Marjan Hajnal: *Ana Šomlo-Ninić*

Basam Tavit: *Zbog čega Palestinske ...*

Basam Tavit: *Pogodite koja je „umerena“ ...*

Kon Koflin: *Hamas mora biti uništen ...*
Džeјms Lindzi: *UNRWA nikada nije ...*
Džeјk Valis Simons: *Izraelofobija (5)*
Ivan Ivanji: *Među špijunima, izdajnicima ...*

Ne zaboravite da otvorite
www.makabijada.com

http://balkansehara.com/prica1_2017.html

Istraživački i dokumentacijski centar
www.cendo.hr

Lamed

List za radoznale

Redakcija - *Ivan L Ninić*

Adresa: Shlomo Hamelech 6/214226803

Netanya, Israel

Telefon: +972 9 882 6114

e-mail: ninic@bezeqint.net

<https://listzaradoznale.wixsite.com/lamed>

*Logo Lameda je rad slikarke
 Simonide Perice Uth iz Vašingtona*